

בגרות מהסרטים

הכנס ה-

22

ליצירה צעירה של מגמות
התקשורת והקולנוע
בחינוך הדתי

... שבט תשע"ט 11 ינואר 2019 ...

מנהל החינוך הדתי על ראשיו, מחנכיו, מנהליו, מפקחיו וחברי מועצת החמ"ד, מחויבים לחינוך ילדי ישראל ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות באהבה.

אנו פועלים כדי להתקרב ולקרב אל אבינו שבשמים – מתוך אמונה עמוקה והשקפת עולם מגובשת ושקולה, מתוך מחויבות לחינוך כשליחות לכלל ישראל, מתוך שאיפה לשותפות ביצירת חברת מופת ומתוך מחויבות לתורה ולהלכה.

בתי החינוך של החמ"ד הם כמשפחה עבור כל הבאים בשעריהם: תלמידים, הורים, מורים ומנהלים – בית חינוך כמשפחה.

בתי החינוך של החמ"ד הם בתים של תורה, של יראת שמים ואהבת ה' ושל מידות טובות ודרך ארץ.

בתי החינוך של החמ"ד מעודדים טיפוח זהות אישית ציונית-דתית וחברתית-אזרחית.

בתי חינוך של החמ"ד מלמדים באהבה ומחזקים את רוח האדם.

בתי החינוך של החמ"ד מקדמים למידה משמעותית, חדוות הדעת ומצוינות.

מטרות החינוך הממלכתי דתי:

בין אדם לעצמו:

חינוך למידות טובות ושאיפה לצמיחה מתמדת ולמצוינות בכל תחומי החיים.

בין אדם לאלוקיו:

חינוך לאמונה בקב"ה, לאהבת ה', ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות.

בין אדם לזולתו:

חינוך להכרת מעלת האדם, הנברא בצלם אלוקים, ולדבקות בכלל הגדול של "ואהבת לרעך כמוך" ובמצוות הנובעות ממנו.

בין אדם לעמו:

חינוך לאהבת כלל ישראל, מתוך אחריות אישית ומעורבות חברתית.

בין אדם לארצו ולמדינתו:

חינוך לאהבת הארץ, להכרה בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל, לאחריות לעתיד המדינה ולכוננות לפעול למענה.

הפקת פרסומים בחמ"ד: **אתי אורלב**, סגנית ראש מנהל החמ"ד

עריכה: **רויטל שטרן**, מפקחת על לימודי תקשורת ואמנויות

הפקת העיתון: **אור מנחם**, מדריכה ארצית לקולנוע בחינוך הדתי

עריכה לשונית: **תהילה דוד**

ריכוז פרסומים בחמ"ד: **בת-שבע סיאני**

עיצוב וסדר: **נעה עיצוב גרפי**

הוצאה לאור: **גף הפרסומים, משרד החינוך**

כתובת אתר המנהל: <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/hemed>

תרומתם של לימודי היצירה לחינוך הדתי

ד"ר אברהם ליפשיץ // ראש מינהל החינוך הדתי

**למורי מגמות התקשורת והקולנוע
ולתלמידים היקרים המחדשים ויוצרים,**

החיים הרגילים... המעשים הולכים ונפגמים... וכשהמעשים נפגמים, הולך הרעיון ומתרחק" – כשהחזון מנותק מהמעשה, אז לא קיים כלל, אין חזון ואין מעשה.

לעלות בסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, זו מטרת חיינו והאתגר הלאומי והאישי של כולנו: **"יש לנו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, המאור שבנושמתנו, בנושמת הכלל ובנושמת הפרט, אשר תתעורר יפה על ידי אור גזי תורה"**. הנשמה, הרצון, החיבור לאינסוף והאור המצוי בגזי התורה צריכים להיפגש עם המצוות המעשיות, המחויבות לתורה והדקדוק בעולם הפרטים. על סולם זה אנו מהלכים.

סרטי הנוער הדתי ועבודות האומנות של תלמידי החמ"ד סללו את דרכם אל שיעורי החינוך ואל עבודת היועצות והיום הם כלי חשוב ביותר להבנת המהלכים החינוכיים שאותם עוברים בני הנוער בדורנו.

לא ידענו לחזות בתוצאות המפעל הזה בראשית דרכו, ולעיתים ההגשמה כשהיא באה ממקום חי ואמיתי ומקושרת לשם שמיים היא גדולה מראשיתו של החלום.

אני מאחל לכם שכוחות היצירה הרבים הטבועים בככם ימשיכו להאיר למערכת החינוך, לציבור הדתי ולעם ישראל כולו!

בימים אלה אני מסיים את שליחותי החינוכית במינהל החינוך הדתי שליחות שמילאתי במשך קרוב לתשע שנים. שליחות זו מצטרפת לשנים רבות של עשייה ויצירה עם צוותי חינוך ופריצות דרך של תלמידים.

אני מבקש לנצל את ההזדמנות ולהיפרד מכם, מורים ותלמידים, מעל גבי עיתון כנס היצירה הצעירה במקום דברי ברכה.

בשנותיי באולפנת חמ"ד בטבריה נפתחו מגמות יצירה בתחומי האומנות הפלסטית, העיצוב, התקשורת והתאטרון. פגשנו תלמידות שזהו היה הערוץ המרכזי שלהן שהביא לידי ביטוי היבטים חבויים באישיותן, צדדים וכישרונות ומעמקי נפש שלא באו לידי ביטוי בשיעורים ובפעילויות החינוכיות הרבות שהתקיימו באולפנית. באמצעות תלמידותיי והחשיפה ליצירותיהן למדתי שלא ניתן לבנות חזון חינוכי שלם הפונה לכל חלקי הנפש ללא הכללת לימודי יצירה.

הרב קוק זצ"ל מסביר את הקשר בין החזון למעשה. כיצד אי אפשר לחיות בלא חזון, בלא כיוון גבוה המקושר לעבר הרחוק ומתפלל לעתיד גדול ובעל ערך. אך בד בבד גם אי אפשר להיות איש חזון בלבד, שאיננו מקושר לכאן ולעכשיו. באופן תמידי נדרשת היכולת לנוע בשני מעגלים בו זמנית: **"כשפוגמים את הרעיון, כשמתרחקים על ידי שיקוע בקטנות**

נוכחים ונפקדים בסרטי התלמידים

רויטל שטרן // מפקחת על לימודי תקשורת ואומנויות בחינוך הדתי

קשר לשורשים ולמורשת המשפחתית ובתוכם גם סבא וסבתא.

המשפחה היא מעגל החיברות הראשון של כל אחד ואחת מאתנו, היא מקור הכוח שלנו כאשר היא בריאה, והיא גם הסיבה לחולשתנו אם וכאשר ח"ז היא נפגעת. מקום המשפחה בסרטים יכול להיות מרכזי, המשפחה עומדת במרכז העלילה. אך היא יכולה להיות גם רק מעטפת לעלילה שאינה עוסקת דווקא בה.

דוגמה מתוך סרטי תשע"ח לנושא 'המשפחה' שעומד במרכז העלילה הוא הסרט התיעודי 'שבח לאל' שהופק במגמת התקשורת באולפנת לבונה במעלה לבונה. הסרט עוסק בהתמודדותה של אשתו של הרב שבח בעקבות הרצח של בעלה ובאמצעות דמותה, בחוסן המשפחה כולה.

דוגמה נוספת הוא הסרט העלילתי 'הורים נבוכים' שהופק במגמת הקולנוע בקריית חינוך בית שמש,

במאמר פותח זה אני מבקשת לעסוק בשני נושאים המתארים את מקומו ותפקידו של בית הספר ואנשי החינוך בעולמן של מגמות התקשורת והקולנוע. החלק הראשון יעסוק בייצוג הווירטואלי של עולם בית הספר לעומת עולם המשפחה על המסך של בני הנוער והחלק השני יעסוק בתפקיד של בית הספר, ההנהלה והמחנכים בעיצוב המגמות וחיזוקן בעולם הממשי.

הייצוג הווירטואלי של המשפחה, בית הספר והמחנכים בסרטי תלמידים.

עשרים ושתיים שנות יצירה בווידאו במגמות התקשורת והקולנוע בחינוך הדתי מאפשרות התבוננות עם פרספקטיבה על הנושאים בהם עוסקים תלמידנו ביצירותיהם.

הנושא המכבב לאורך השנים הוא נושא המשפחה. ובתוכו: חזקה של המשפחה, ההכלה של המשפחה את השונות של מרכיביה, קשר בין אחים,

מתוך הסרט 'שבח לאל'

ומכאן אני מבקש לפנות אל מנהיגי החינוך היקרים שלנו.

גם להעמיק בלימוד פנימי שיוסיף נדבך ליכולת התלמידים לגלות את עולמם הפנימי בעבודות היצירה ובאומנות שלהם.

מוקירכם מאוד,

אברהם

בחזון החמ"ד כתבנו על החשיבות הגדולה של "החינוך לחדוות הדעת ולמצוינות". כדי להשתדל לממש את החזון, אנו נקראים לחזק את התשתיות ואת המצע הנכון להגעה למצוינות בשדה האמנות: תשתיות פיזיות, טכנולוגיות, הגדלת מספר השעות להעשרה בתחומי היצירה והאומנות ועוד. כמו

מתוך סט הצילומים של הסרט 'הכפפה'

מתוך הסרט 'מזל סרטן'

העוסק במשבר שעובר נער בעקבות תהליכים משבריים שמתחוללים במשפחתו.

דוגמה לסרט שבו נושא המשפחה הוא רק מעטפת לעלילה מרכזית אחרת הוא הסרט 'רועת צאן' שהופק במגמת הקולנוע באולפנת הללי לאומנויות שבגבעת וושינגטון. בסרט זה הנושא המרכזי הוא התקבלותה או אי התקבלותה של ילדה בחברה בבית הספר. ההתנהגות המגוננת מחד והדורשת מאידך של אבי המשפחה תורמת ליכולתה של הילדה להתמודד עם הקושי המשפחתי.

איזה נושא נפקד מסרטי התלמידים לאורך השנים?

יועצות ומחנכים רבים פונים אליי ומבקשים המלצות על סרטי תלמידים העוסקים במערכות יחסים בין תלמידים למורים ואנשי חינוך, או בין תלמידים לרבנים המשמשים רמי"ם בבית הספר. אולם לצערי הסרטים הללו מועטים ביותר ולמרות שאנו יודעים שיש מחנכים משמעותיים לתלמידנו, לרוב איננו פוגשים אותם בסרטי התלמידים אלא אם הסרט נעשה ביוזמת בית הספר ובהכוונתו.

לפני עשור שנים, בשנת תשס"ח, הופק סרט עלילתי ראשון שעסק באופן ישיר במערכת יחסים של מורה ותלמידה. הסרט הופק באולפנת אלקנה בקרני שומרון ונקרא 'במחשבה שנייה'. הסרט עסק במורה ותלמידה שאינן מסתדרות, עד שיום אחד מגיע

לבית הספר שוטר להדגים תרגיל כל שהוא והוא אוזק תוך כדי הדגמה את המורה לתלמידה. לפתע הוא נקרא לפעילות דחופה. המורה והתלמידה נותרות אזוקות ולומדות להכיר זו את עולמה של זו.

בשנת תשע"ב הופקו במגמת הקולנוע בישיבת אור תורה, נווה שמואל שבאפרת שני סרטים עלילתיים חריגים ביותר שבמרכזם עמדו דמויות של רבנים. הסרט ראשון נקרא 'הרב אמר' ועסק במשפחה המתקשה להביא ילדים לעולם. האיש מבקש ברכה מהרב ולאט לאט משתעבד לו. שבסופו של דבר הרב מבקש מהבעל לעזוב את הבית לצורך עבודת ה' מלאה. בסרט זה מיוצג הרב כאדם לא קשוב ואולי אף שרלטן.

באותה שנה מפיקה קבוצה נוספת בנווה שמואל סרט שנקרא 'רחוק ממך' בו הרב הוא מחנך קשוב המבקש לשמש דוגמה אישית לתלמידיו. ולראשונה מוצגת דמות הרב כגיבור ולא רק גיבור אלא גיבור חיובי.

זה לא שקודם או אחר כך לא הופיעו דמויות מחנכים ורבנים בסרטים. אך לרוב היו אלה דמויות שוליות ולא מרכזיות בסרט והוצגו כמנוכרים וכלא רגישים למצוקת התלמידים.

דוגמה בולטת למורה לא רגישה מוצגת בסרט עלילתי שהופק השנה באולפנת אמ"ת הלל ברחובות בשם 'איינשטיין 12' ועוסק בנערה המתנדבת במסגרת המחויבות האישית שלה עם

נער הזקוק לעזרה לימודית. מיד בימיה הראשונים של ההתנדבות היא נחשפת ליחס מזלזל ולאלימות מילולית ופיזית של האם כלפי בנה. היא לא מוצאת כתובת להיעזר בה וגם בסוף השנה בשיחת הסיכום של שנת ההתנדבות המורה/היועצת שיושבת עם התלמידות לשיחת משב אינה מזהה את מצוקתה.

במחקרי התקשורת ישנה תאוריה ביקורתית הקרויה 'הכחדה סימבולית' והיא עוסקת בהעדר ייצוג של מגזר מסוים באמצעי התקשורת ההמוניים בעיקר עיתונות, טלוויזיה וקולנוע. על פי תאוריה זו ייצוג בעולם הפיקטיבי, משמעו קיום ממשי בעולם החברתי והיעדר הייצוג הוא הכחדה סימבולית שמבטאת את העדרו של היחס בעולם הממשי או את הכחשתו.

אם נשליך בהשאלה את העיקרון הזה על סרטי התלמידים אזי העדר ייצוג של בית הספר, המחנכים, המורים והרבנים הוא סוג של הכחדה סימבולית שמשמעותו הערכית היא התעלמות כמעט מוחלטת מקיומו כיוון שאינו מספיק משמעותי לתלמידים בגיל הזה בעולם הממשי.

האם זה יתכן?

נחזור לשאלה שנשאלה לעיל: הרי בעולם הממשי ישנם מורים שמשמעותיים מאוד לתלמידיהם. מדוע אינם מיוצגים על מסך סרטי התלמידים?

אם נבדוק את הייצוגים של בית הספר בסרטים שעלו לגמר השנה נמצא שלושה סרטים בהם יש מורים שמלאו תפקיד מסוים. מלבד הסרט שהזכרתי לעיל 'איינשטיין 12' גם בסרט התיעודי 'ולתקן עוד פעם' שהופק באולפנת אורט למדעים ואומנויות נווה שרה הרצוג בבני ברק, יש ייצוג של יועצת המסייעת לתלמידה להחליט אם לחזור הביתה לבית שהאם מנסה לשקם, או להישאר בפנימייה המאפשרת לה ללמוד ללא טרדות. העלילה המרכזית היא סביב נושא שיקום המשפחה והיועצת שם מבינה ומכילה ומקלה מאוד על בחירת הנערה.

בסרט התיעודי 'מערערה לאושוויץ' שהופק בישיבת אמ"ת כפר גנים בפתח תקווה העוסק בנסיעתו של אב הבית הערבי עם תלמידי הישיבה לפולין, מופיע ראש הישיבה כדמות חינוכית מרשימה. אולם הוא לא גיבור הסרט ואין לו תפקיד בעלילה המרכזית.

בשני הסרטים העלילתיים שהעלילה שלהם מתרחשת בתוך בית הספר ועוסקים בנערות דחויית חברתית: 'מזל סרטן' שהופק במגמת הקולנוע באולפנת נווה דקלים ו'רועת צאן' שהופק במגמת הקולנוע באולפנת הללי לאומנויות בגבעת וושינגטון, אין זכר למורים ודווקא המשפחה, האב או האם הם דמויות איתן מתייעצת הגיבורה.

מתוך הסרט 'רועת צאן'

איני רוצה להביע עמדה בהקשר לניתוח שאני מתארת לעיל אך אני בהחלט מבקשת להביא את הדברים כחומר למחשבה.

התרומה של בית הספר, ההנהלה ואנשי החינוך בעיצוב מקומה של מגמת התקשורת בבית ספר, ובהעצמתה בעולם הממשי.

כבר שנים רבות אנו חווים פערים גדולים בין המגמות השונות. ישנם בתי ספר בהן המגמות נחשקות ומשמשות כבסיס לעבודה תהליכית, חינוכית ויצירתית ממדרגה ראשונה וישנם בתי ספר לא מעטים לצערי, שם מוסללים למגמה רק תלמידים שאינם מתאימים למגמות אחרות בבית הספר, לעיתים בעל כורחם. התלמידים נמצאים שם על מנת לעבור בגרות ולא ניכר לצערנו כל תהליך חינוכי/יצירתי בעבודתם.

במגמות התקשורת והקולנוע לא ניתן לנתק את הלמידה התאורטית מההתנסות המעשית. במיוחד לאחר הרפורמה כשגם אחוזי ההבחנות של שני החלקים, התאורטי וההפקתי, הם בעלי ערך שווה לבגרות ואולי אף עם הטיה מסוימת להפקה (כיוון שבחלק הזה הבחינה היא החיצונית) מתקשים תלמידים במגמות, בבית ספר שם מתקיימת הסללה, לסיים את הבגרות. ואכן, בשנה האחרונה

נסגרו 12 מגמות מהסוג הנזכר ועוד מספר מגמות דומות בדרך להסגר.

מה צריך לקרות כדי שמגמת הקולנוע תהיה משמעותית ופורה בתוך בית הספר?

א. **הבנה של ההנהלה** לאתגרים הלא פשוטים שעומדים בפני תלמידים הנדרשים להפיק סרט כתהליך חינוכי, יצירתי ותובעני בתוך מסגרת בית הספר.

ב. **מתן כל השעות הנדרשות להוראה ולמידה.** לתהליך יצירת סרט נדרשות שעות רבות. במהלך השנה יש לתת במערכת חמש שעות שבועיות ללימוד העיוני וההפקתי אולם לקראת יצירת פרויקט הגמר בכיתות י"א וי"ב, נדרשת השקעה רבה הן של התלמידים והן של המורים בתהליך היצירתי וזה מחייב מתן שעות נוספות למורה מסל השעות הפרטניות.

ג. **שיבוץ מורים בעלי השכלה וניסיון מתאימים.** הן המורה העיוני והן המורה להפקה נדרשים להיות בעלי השכלה גבוהה מתאימה. מורה מעשי שלא למד באוניברסיטה או בבית ספר לקולנוע את תחומי ההפקה, הצילום, הבימוי והעריכה ולא סיים עם תרגילים וסרט גמר אינו יכול להיחשב כמורה מקצועי לצורך הוראת תחום ההפקה.

מתוך הסרט 'הורים נבוכים'

מתוך הסרט 'האחוז האחרון'

ד. **הרכב הכיתה חייב להיות באינטגרציה בריאה** ולהכיל לפחות 50% תלמידים חזקים כדי שהם יוכלו להוביל בתהליך למידה משמעותי ליצירה שכולם יתגאו בה.

ה. **הציוד של המגמה חייב להיות מקצועי ביותר ולהתחדש מדי שנה.** לא ניתן ללמוד במגמה עם לוח וצבעים מחיקים בלבד אפילו לא את החומר התאורטי. מורי המגמה נעזרים בסרטים, כתבות, קטעי עיתונות ובמדיה החברתית כדי ללמד את התאוריות בתקשורת וקולנוע וכדי לנתח את עבודת הכתבים והיוצרים, ואינם יכולים לעבוד ללא מקרן ולוח חכם. כל שכן מורי ההפקה הזקוקים למצלמות, תאורה, סאונד ומערכות עריכה כבר ממחצית כיתה י'. **ללא ציוד מתאים וללא חידושו מידי שנה לא ניתן לקיים מגמות אלה.** חלק משיקולי הדעת שצריכים להילקח בחשבון בעת ההתלבטות החינוכית אם לפתוח או לא לפתוח מגמות אלה הוא השיקול התקציבי.

ו. **מעורבות הצוות החינוכי של בית הספר בתהליכי החשיבה והכתיבה לקראת הפקת הסרטים.** אנו מאמינים שתהליך חינוכי ויצירתי אמיתי אינו יכול להתקיים רק בין כותלי המגמה. הוא מחייב מעורבות חינוכית של הנהלת בית הספר והצוות החינוכי בבחירת הנושאים בהם

יעסקו התלמידים בסרטיהם ובתהליך אותו הם עוברים. תלמידים רבים חושפים נושאים קשים מעולמם ונחשפים לנושאים קשים מחוץ לעולמם בעת עשיית הסרט. חייבת להיות נקודת זמן בה התלמידים מציגים את הנושאים הנבחרים בפני אנשי מקצוע ואנשי חינוך בבית הספר על מנת ליצור הזדמנות להיכנס לעולמם, להבין את מה שמעסיק אותם ולאפשר משוב ולווי חינוכי בעת הצורך.

ז. **מגמת תקשורת אינה חברת הפקה.** מורה מקצועי יחיד אינו יכול להוביל יותר מ-4-5 קבוצות תלמידים ליצירת סרט (כלומר 15-18 תלמידים), גם בשל קוצר הזמן וגם בשל מגבלות הציוד בעת הפקת סרטי הגמר. מנהלים ומורים נדרשים לשמור על מספר מאוזן זה על מנת שכל קבוצה תקבל מענה נכון לצרכיה בליווי מקצועי ובשימוש בציוד.

אני מקווה שמנהלים ומורים יקחו בחשבון את התנאים הללו כדי שעבודת המגמה לא תיפגע והתלמידים שלנו יוכלו לממש את הפוטנציאל היצירתי העצום שאנו מגלים בכל שנה בתלמידנו.

ברכות לבוגרים שעלו לגמר השנה, ברכות למורינו היקרים המשקיעים את ימיהם ולילותיהם בליווי עבודת תלמידיהם וברכות לתלמידי המגמות בהווה השוקדים על הלמידה והיצירה.

מגמת תקשורת באולפנה - רווחים ואתגרים

רחלי קפלן // מנהלת אולפנת חמ"ד צביה, מעלה אדומים

אל העשייה המופלאה של מגמת תקשורת נחשפתי דווקא דרך הצד השני של העדשה, כאשר בנות מגמת תקשורת מבית ספר אחר פנו אליי בבקשה להפיק סרט על בנו חגי. חגי הוא ילד בן 16, עם תסמונת דאון, ומשולב בבית ספר רגיל.

בתהליך העבודה של הבנות המקסימות שהיו אצלנו, נחשפתי לעומק העשייה של יצירת סרט, החל מהתהליך הטכני הכולל תחקיר, תסריט, בימוי, צילום ועוד. המשך בלמידה ובחשיבה על הנושא, וכן בעבודת הצוות, בלקיחת אחריות ובעיקר בשאלה מהו המסר וכיצד אנו מציגים אותו בצורה המדויקת ביותר.

אך בייחוד נגעה בי התובנה כי באמצעות המדיה ניתן לחשוף רבדים עמוקים של תובנות והרגשות, ולהביא אותן לידי ביטוי בצורה עוצמתית. הבנות גילו בגרות בעת העיסוק ברבדים העמוקים ובשאלות של מהות. את התהליך ליוותה לכל אורך הדרך המורה תמר אפרתי, שהשכילה לכוון את הבנות ברגישות ובעומק מדהימים.

בסוף השנה הזומנו לערב הקרנת הסרט, שם נחשפתי לתהליכים שעברו הבנות, ואז הבנתי עד כמה חשובה ומשמעותית מגמת התקשורת וגמלה בי החלטה שגם אצלנו באולפנה תהיה מגמה...

תקשורת חזותית היא שפה חשובה בעידן בו אנו חיים. כולנו צרכני תקשורת בין אם נרצה ובין אם לאו, וככל שנדע כיצד היא עובדת וכיצד היא משפיעה עלינו, כך נדע גם כיצד להתמודד איתה.

התקשורת היא שפה וכלי המאפשר דרך הבעה לעמדות, רגשות, דימויות ושאיפות. השימוש במדיה מאפשר לגעת ברבדים עמוקים ולהעביר מסרים שבדרך מילולית לא יצליחו לגעת בעומק. השימוש בכלים הנרכשים במגמה מחדד ומעמיק את יכולת ההבעה וכמו כן את יכולת הקליטה והרגישות לרבדים הסמויים (דרך צפייה ושמיעה).

ישנם אתגרים מורכבים במגמה כשרוצים להקפיד על כך שלא נחשף לסרטים שאינם מתאימים לאמונתנו. אתגרים בהתאמת חומר לימודי מתאים, וכן בהכנת סרטים שייצגו כראוי הן את עולמן הפנימי של הבנות והן את גדרי ההלכה. אולם אתגרים אלו ניתנים להשגה והם אלו הבונים את יכולת ההתמודדות של הבנות עם האתגרים השונים בהם הן ניצבות כאשר הן נחשפות לעולם שמסביבנו.

לכן, החלטנו על הקמת מגמת תקשורת באולפנה, הפועלת זו השנה השלישית. כמובן, שהמורה המעשית היא תמר אפרתי. אליה שותפה לצוות המורה לתקשורת עיונית, חני חדאד (פרוידגר) בוגרת האולפנה. המורות משכילות לנווט בטוב טעם בין הקו התורני של האולפנה והאתגרים השונים והמורכבים שמציבה לנו המדיה, אך בעיקר משכילות לעשות עבודה נפלאה עם הבנות, להפוך את שעות המגמה לשעות משמעותיות ביותר בהן הבנות עסוקות בתהליך, בחשיבה, בנייתוח ובדרישה להוציא מעצמן את המקסימום.

מחוזרים

על נוכחות הטלפון הסלולרי בסרטי התלמידים של מגמות התקשורת והקולנוע בחמ"ד

יהודה ויטלזון // מדריך ארצי ללימודי תקשורת והפקה בחינוך הדתי

מתוך עשרת הסרטים בשלושה לא מופיע טלפון סלולרי בכלל: **הורים נבוכים** שעוסק במשפחה חרדית בעלת קשיים כלכליים ומשפחתיים, **רועת צאן** שעוסק בהתמודדות חברתית של ילדת טבע בבית הספר היסודי **הכפרה** שהוא סרט בלשי אפל ותקופתי העוסק במשבר זהות של עולה חדש בשנות החמישים. מעניין לראות שההיעדר המוחלט מופיע אך ורק בסרטים שמבחינה סוציולוגית לא עוסקים בנושאים המאפיינים את היוצרים שהם כאמור נערים מתבגרים בישראל, בני ובנות הציונות הדתית. יתכן כי בני הנוער יכולים לתאר עולם נטול סלולרי באופן מוחלט אך ורק במרחבים שרחוקים מהם מבחינה היסטורית, גילאית או חברתית.

בשבעת הסרטים הנוספים מופיע ייצוג של טלפונים סלולריים, אבל רק באחד מהם (0) בסרט **האחוז האחרון**, הוא בעל נוכחות מובהקת שיש לה השלכות עלילתיות. מיעוט מפתיע זה מתחבר לכך שבכל הסרטים כולם, הדמויות הראשיות

נדמה שהאפיון המרכזי שניתן לשייך לנוער הישראלי בעשור השני של המאה העשרים ואחת הוא תלותו הגדולה בטלפון הסלולרי המכונה 'טלפון חכם'. בשכבם ובקומם, בישיבתם ובהליכתם, הנערות והנערים מתעדכנים, משחקים, מתעדים ומשתפים דרך המכשיר המתקדם. ההשפעות השונות של המכשיר על בני הנוער – כשאנו מתמקדים בעיקר באופיין השלילי, הפכו מושא לדאגה כנה מצידם של הורים ואנשי חינוך.

בחינת סרטי הגמר שהופקו בחינוך הממלכתי דתי במהלך שנה"ל תשע"ח, מייצרת תמונה מאוד לא צפויה באופן שבו בני הנוער עצמם רואים את התופעה. במאמר התרשמותי זה, המתייחס לעשרת הסרטים העלילתיים שעלו לשלב הגמר בכנס היצירה הצעירה בחמ"ד, אצביע על האופן שבו בני הנוער עצמם מציגים בסרטיהם את תופעת השימוש בטלפון סלולרי, ואנסה להציע מסקנות שעולות מדרכי הצגה אלו.

מתוך הסרט 'רועת צאן'

מתוך הסרט 'איינשטיין 12'

כמעט ולא עושות שימוש שהוא אינו תכליתי-מעשי בטלפון הסלולרי. רגעים שבהם הדמות הראשית משוטטת ברשת החברתית, מכלה את זמנה בבהייה במסך, או מחפשת נואשות אחר מטען, לא קיימים בכלל!

הדמויות הראשיות עושות שימוש מינורי תכליתי ומהיר במכשירים הסלולריים ושימוש זה נובע לרוב כחלק מצורך תסריטאי לקדם את העלילה. כך למשל בסרט **תזכרי אותי מחר**, כאשר בחורה שאיבדה את הזיכרון צופה בסרטון ששלח לה החתן המיועד ומגיעה לשיא רגשי שגורם לה להחליט לבטל את חתונתם. או הנערה המתנדבת באיינשטיין 12 שמתקשרת לבטל שיעור פרטי כשהיא מבינה שהילד ואמו מצויים בעימות קשה ואלים. ישנן עוד דוגמאות מיתר הסרטים, ובכולם ניתן לשים לב כי השימוש של הדמויות הראשיות הוא תכליתי בלבד ואינו ממושך יתר על המידה.

לא רק שהדמויות הראשיות (ילדים, נערים ונערות כולם) נמנעות משימוש התמכרותי במכשירים הסלולריים, אלא שמרביתן גם מזוהות עם מאפיינים חברתיים מפותחים וחיוביים. כך למשל בסרט **איינשטיין 12** הנערה עוסקת במחויבות חברתית ומזהה מצוקה של הילד אותו היא חונכת. כך גם בסרט **על הדרך**, הנערה עוסקת בפעילות ספורט קבוצתית, ועל רקע המצב הביטחוני המסוכן

מפתחת מערכת יחסים מורכבת עם נהג ההסעות הערבי. הילד בסרט **עין אחת עצומה** מזהה קשישה שעוברת התעללות ומצליח להביא ללכידתה של המטפלת המתעללת בה, ובני נוער בסרט **גמר** עסוקים בהפקה קולנועית שמלווה במורכבות של עשייה בעת לימודיהם.

בחלק קטן מהסרטים, הגיבורים מאופיינים כבודדים או מנוודים ולאורך הסרט הם מבקשים את האינטראקציה החברתית ואת תשומת הלב. בני הנוער האלה מוצגים בסרטים ככאלה שמנסים ליצור קשרים חברתיים ולא מחפשים מפלט בעולם הווירטואלי (כפי שקורה לעתים במציאות). כך זה במזל סרטן כשכל המוטיבציה של הנערה נובעת מרצון לקשר אמיתי וטוב עם בנות כיתה שמתעלמות ממנה. מצוקה זו בולטת ביתר שאת בסרט **האחוז האחרון** שבו מוצג ילד הנואש לתשומת לב מהוריו ובאופן סמלי חובב שחמט – משחק שמצריך אינטראקציה חברתית.

ומי בכל זאת עושה שימוש תכוף בטלפון הסלולרי? ובכן, מעיון בסרטים ניתן לגלות אצבע מאשימה כלפי המבוגרים שמאריכים את יום העבודה שלהם ולמעשה הם נוכחים-נפקדים בביתם בגלל השימוש בטלפון הסלולרי. בסרט **האחוז האחרון** מאפיין זה בולט בצורה משמעותית, והוא מהווה קונפליקט מרכזי בסרט, כאשר הילד הקטן לא מקבל תשומת

לב מהוריו, בעוד אלו עסוקים בענייניהם ועיניה של האם לא זזות מן המכשיר 'החכם'. יוצרי הסרט מתמקדים בעניין זה ומבליטים אותו היטב, בייחוד בסוף הסרט כאשר האם נחלצת לבסוף לעזרת בנה שנקלע לסכנה ובריצתה אליו הטלפון הסלולרי שלה נופל על הרצפה – זהו רגע של גאולה בעיניי, גם של הילד שניצל וגם של האם.

אבל לא רק באחוז האחרון ההורים מחוברים ללא הרף למכשיר; גם בסרט **מזל סרטן** כשהנערה רוצה לשתף את האם אודות מצוקתה החברתית, האם בדיוק מקבלת שיחה מהעבודה ונעלמת מהמטבח. אמה של הנערה לא תשוב עוד במהלך העלילה ומי שיהיה 'המבוגר האחראי' יהיה אחיה של הנערה. מוטיב זה של התעלמות הבא לידי ביטוי דרך סמל הטלפון מופיע גם בפתיחת **עין אחת עצומה**, כשהילד משחק לו ומייצר הרפתקאות, האם שקועה בטלפון הסלולרי והאב נעדר לגמרי ומופיע אך ורק בשיח טלפוני מתומצת.

האצבע המאשימה נוכחת אך לא מוחלטת. בניגוד להורים שצוינו בסרטים לעיל, ניצב האב הכפרי בסרט **רועת צאן**. אב זה שנדמה כי החליט לבחור באורח חיים שאינו טכנולוגי, ולא נראה בכלל עושה שימוש בטכנולוגיה מתקדמת כלשהי, ער לזהות את מצוקת בתו שלא רוצה ללכת לבית הספר בשל

חרם חברתי. הוא מקשיב לה, מייעץ לה ובכך רואים עד כמה הוא מעורה ומודע לטובב אותו. ניתן לציין בהקשר זה גם את דמות האב בתזכרי אותי מחר, שגם הוא מנסה לסייע לבתו במצוקתה והוא נתפס כקשוב וכרגיש כלפיה.

מעבר לייצוג של הטלפון כמאפיין היעדרות הורית, אפשר לראות כי בחלק מהסרטים מתאפיינות דמויות משנה שטחיות או אנטגוניסטיות דרך השימוש ההתמכרותי בטלפון הסלולרי. כך חברתה של הנערה המתנדבת בסרט **איינשטיין 12** שעסוקה בצילומי 'סלפי' ובישוחות ארוכות בסיומו של הסרט, בזמן שגיבורת הסרט מזהה את מצוקתו של הילד ומבינה שהוא סובל מאלימות פיזית של ממש. כך זה גם בסרט **מזל סרטן** כשבנות כיתה של הנערה שעליה מתבצע החרם עושות שימוש בטלפון הסלולרי מעת לעת – מתעדכנות בכיסויים אופנתיים למכשיר וששות לבצע צילומי 'סלפי' במסיבת הפיג'מות.

אם נסכם, נדמה כי אפשר למצוא בסרטים דיכוטומיה בין המכורים לסלולרי שמזוהים כ'נעדרים', 'עיוורים' או 'שטחיים' והם דמויות הוריות או דמויות משנה שמזוהות עם תכונות שליליות. ייצוגם של ההורים המכורים לטלפון הסלולרי מציב מראה כלפי הדור המבוגר שמצד אחד מבקר

מתוך הסרט 'תזכרי אותי מחר'

מערערה לאושוויץ ובחזרה

עידו וילנסקי // בוגר מגמת תקשורת ע"ש סגן אחיעד רובנר,
ישיבת חמ"ד אמי"ת כפר גנים, פתח תקווה

חשוב לציין שגם לאחר שמחמוד השתכנע להצטלם, היו רגעים שהוא פנה אל חנוך וחשב להתחרט, אך לשמחתנו הוא לא ביטל את השתתפותו עד לסיום העבודה על הסרט.

קושי נוסף שהתעורר תוך כדי הצילומים היה, לקבל אישור לצלם בכפר הערבי ערערה בו מתגורר מחמוד. ידענו שנהיה חייבים לתאר בסרט את המקום ממנו מגיע מחמוד ואת סביבתו הטבעית וכן שהסרט לא יהיה שלם בלי סצנות שיצולמו דווקא שם (חשבנו על העוצמה היוזאאלית שבמעבר בין כפר ערבי מוסלמי לבין פולין והסיפור היהודי בשואה). לצורך העניין, היה צריך אישור בטחוני מיוחד מצד משרד החינוך וכן אישור של ההורים המאשרים לילדיהם הלומדים במגמה, לצאת לצילומים בערערה (בסופו של דבר שני ימי צילום התקיימו בערערה).

רגע מכונן בעבודה על הסרט

הייחודיות של סרט דוקומנטרי היא העובדה שיכולות לצוץ בדרך סצנות חזקות ומרגשות שאי אפשר לצפות את התרחשותן מראש. אחת כזו הייתה כשב"ער הילדים' בפולין, שאלנו את מחמוד מה הוא לוקח מהמקום הנורא הזה ומה הוא יספר לילדות שלו, ומחמוד פשוט החל לבכות מבלי יכולת לדבר. לשמחתנו, הצלם שלנו לא איבד את העשתונות ונשאר 'על מחמוד' לכל אורך הסצנה מבלי לזוז באופן תזזיתי ומבלי לנסות 'לסגור' על מחמוד בזום אין, מה שהוציא את הסצנה, לדעתי, כאחת החזקות בסרט.

כיצד נולד הרעיון לסרט?

באחת משיחות ההכנה הראשונות לקראת המסע לפולין, הזכיר ראש המשלחת את צוות הישיבה שיצטרף אלינו השנה. בין יתר המורים, הוא ציין שמחמוד, אב הבית שלנו ביקש לצאת השנה למסע וכמובן שמיד היו התלחשויות על העניין בין כלל תלמידי השכבה. אנחנו מכירים את מחמוד מאז שנכנסנו לחטיבה ואוהבים אותו אך כמובן שהופתענו מאד מבקשתו. כתלמידי מגמת תקשורת, מיד חשבנו על פוטנציאל לסרט גמר מרתק שילווה את המסע של מחמוד למחנות המוות בפולין. חנוך, המורה שלנו להפקה 'נדלק' גם הוא וחיוק את התחושות שלנו שיש כאן סיפור מצוין שחייב להיות מסופר.

קשיים בעבודה על הסרט

הקשיים צצו די מהר. כשהעלנו את הרעיון בפני מחמוד הוא אמר שלא ירצה להצטלם לסרט. מניסיונו במגמה למדנו שאחד השלבים החשובים בקולנוע דוקומנטרי הוא להצליח לשכנע את האנשים להצטלם לסרט. לא מספיק לזהות סיפור טוב, צריך גם שיהיה מי שיספר אותו...

ביקשנו מחנוך שידבר אל ליבו של מחמוד וינסה לשכנע אותו. לאחר מספר שיחות בין מחמוד לחנוך, הסכים מחמוד להצטלם (הבנו שהחשש שלו היה שבמגזר הערבי לא יפרשו נכון את הפתיחות שלו והרצון ללמוד על השואה, אבל הוא השתכנע לאחר שנאמר לו שיש כאן גם הזדמנות לספר סיפור חיובי ואנושי שיקרב בין יהודים וערבים).

מתוך הסרט 'על הדרך'

הם חופשיים משימוש התמכרותי ועושים בו שימוש תכליתי, יעיל ומהיר, לעתים רחוקות בלבד.

לשאלה – מנין נובע הפער הזה? יתכן ויהיו מי שיגידו שמדובר בהכחשה של הנוער למצבו בתחום זה (סממן של התמכרות). יהיו גם מי שיטענו שבשל הצורך התסריטאי-הטכני, על הגיבור להיות מנותק משימוש סתמי בסלולרי שלא מקדם את העלילה. אולי יהיה מי שישער כי זו השפעתו של המורה המעשי שמלווה את הפרויקט ודורש לייצר דמויות ערכיות יותר.

ואולי, אולי, דרך אפיון גיבורים 'נטולי סלולרי', מובעת משאלת לב של בני הנוער יוצרי הסרטים, משאלה לחיים משוחררים וחופשיים יותר, מנותקים מהמסך ומחברים לסובב אותם בעולמם.

את הילדים על השימוש הרב שלהם במכשיר, אך מצד שני עסוק בעצמו באותו מכשיר ממש מבלי לשים לב ל'צביעות' בהתנהגותו. בני הנוער בסרטים, מייחלים באופן סמוי וגלוי שהוריהם יניחו את המכשיר ויהיו קשובים אליהם.

מן הצד השני של הדיכוטומיה, מוצגים אלו שמנותקים מהסלולרי ומחברים לסובב אותם, שהם בני הנוער, גיבורי הסרטים עצמם, והם מזוהים כבעלי אינטראקציות חברתיות בריאות, או לפחות כאלה המחפשים אינטראקציות מסוג זה. אפשר לזהות בהקשר הזה פער תמוה בין השימוש התכוף של בני הנוער בטלפונים הסלולריים במציאות המוכרת לנו (שימוש שנדמה כי אין מי שיערער עליו), לבין ייצוגם העצמי בסרטים שבו

מאיראן באהבה

אוראל פרגיאן // מפיק וגיבור הסרט שהופק במגמת תקשורת ע"ש סגן אחיעד רובנר, ישיבת חמ"ד אמי"ת כפר גנים, פתח תקווה

כשספרתי לו ולשאר חבריי במגמה שאני בדרך כלל לא מדבר על הרקע העדתי שלי כיוון שאיראן מצטיירת כמדינה המאיימת על העולם המערבי הן פיזית והן רוחנית – היה ברור לכולם בכיתה שיש בסיס לסרט ושיש כאן קונפליקט מעניין.

בהמשך, כשסיפרתי שיש לי עדיין קרובי משפחה שחיים בטהרן, ידענו שיש פוטנציאל לסצנה טובה בה אקיים שיחת 'פייסטיים' עם בן דודי ואבקש ממנו שיצלם לי את רחובות טהרן היום וישלח לי. אימי שלא הייתה בטהרן מאז עלתה לארץ, גם היא הייתה סקרנית מאד לראות איך טהרן נראית היום ושמתתי שיש לי הזדמנות לשמח אותה.

במסגרת שיעור שהוקדש ל'סיעור מוחות' ובו ניסינו להעלות רעיונות לסרט גמר, ביקש חנוך זאבי, המורה שלנו לקולנוע ורכז המגמה, מכל תלמיד לחשוב על משהו ייחודי לו או סיפור מיוחד שהוא שמע בסביבתו ושאולי יש בו גרעין פוטנציאלי לסרט.

אחד מתלמידי המגמה, חבר כיתתי, הזכיר את העובדה שאני בתהליך מיון ליחידת מודיעין בשפה הפרסית כיוון שאני דובר פרסית ומשפחתי עלתה מאיראן. חנוך התלהב מיד והתחיל לשאול המון שאלות: מתי המשפחה עלתה לארץ? האם יש קרובים שעדיין חיים שם? האם אני גאה בשורשים הפרסיים שלי ועוד...

מתוך הסרט 'מערעה לאושוויץ'

חושב שיש כאן דוגמה לכך שכאשר מהרגע הראשון יש התלהבות מסיפור שנקרה בדרכנו והסיפור הוא סיפור עם פוטנציאל רגשי גבוה, מתגברים על הקשיים בדרך אל המטרה. אני חושב שכל חברי הקבוצה גאים בכך שעמדנו במשימה ושהסרט מצליח לגעת בכל כך הרבה אנשים. לא פחות חשוב, גם מחמוד אמר לנו שהוא שמח ששכנעו אותו להצטלם כי הסרט מתעד דוגמה אנושית לדו קיום בשלום.

כשהמורה ראה את הסצנה הזו בכיתה הוא התרגש במיוחד ולא הפסיק לשבח את הצלם שצילם אותה ושהראה לדבריו בגרות באופן שבו צילם את הסצנה.

תובנות ומסקנות

העבודה על הסרט הזה, כמו כל עבודה על סרט, לא הייתה פשוטה והיו באופן טבעי קשיים, אבל אני

מתוך הסרט 'מאיראן באהבה'

לעבוד בתוך מסגרת - יצירת סרט ז'אנר

חיה אסתר גולדמן // במאית הסרט 'הכפפה'
באולפנת חמ"ד אור תורה אוריה, גוש עציון

באנגלית. הסיפור מאוד התאים לז'אנר, בגלל שהוא עוסק בסיפור פלילי, אפל ומפחיד. הוא מצא חן בעינינו במיוחד בגלל הסוף הלא צפוי. אהבנו את הרעיון הטראגי שהגיבור בעצמו גרם לזה שיתפסו אותו, ובכך בעצם הביא לעונשו.

לפני שהתחלנו לעבוד על התסריט, צפינו בסרטים שחשבנו שהם קשורים לנושא ויכולים לתת לנו רעיונות לסרט שלנו. צפינו כקבוצה בסרט 'הסנדק' (שהוא סרט מאפיייה, אך מבחינת התקופה והעלילה קרוב לפילם נואר) והוא השפיע עלינו מאוד בזמן העשייה של הסרט, מבחינת העלילה ושפת הקולנוע שלו; אחת הדמויות הראשיות ב'הסנדק' הוא מייקל, שמנסה לברוח מהייעוד שלו כראש מאפיייה לעתיד, הוא מנסה לבנות לו חיים חדשים ולהיות אמריקני יותר מאיטלקי-אמריקני, אך הגורל שלו רודף אותו ומחזיר אותו לעולם הפשע. גם מיכאל, הגיבור שלנו, הוא כזה - הוא בנה חיים חדשים, מקצוע ומשפחה,

מאז תחילת התהליך של עשיית סרט הגמר, ידענו שאנחנו רוצות לעשות סרט שיהיה שונה, מותח ולא צפוי.

כשישבנו כקבוצה בפעם הראשונה כדי לדבר על הסרט, החלטנו, עוד לפני שחשבנו על הסיפור, לעשות סרט ז'אנר בסגנון פילם נואר. החלטנו על פילם נואר מכיוון שסגנון זה עניין אותנו מאוד; מהתאורה המודגשת והניגודים החדים, ועד הסיפורים הרציניים והדרמטיים והאווירה האפלה, זה נראה לנו מקורי ושונה. בחירת הז'אנר הזה הביאה אותנו לתקופה שבה הוא היה נפוץ, שנות ה-50. אף פעם לא עבדנו על סרט תקופתי, ובמיוחד לא על סרט בסגנון פילם נואר, שרחוק מאד מהעולם שלנו, אך רצינו לאתגר את עצמנו ולנסות לעשות משהו שיהיה לנו חדש.

בחרנו לבסס את סרטינו על הסיפור 'הכפפה' מאת ר. יו. ג'וייס, אותו למדנו במסגרת שיעורי ספרות

מתוך הסרט 'הכפפה'

העבודה על הסרט גרמה לי לשמוע בפעם הראשונה, סיפורים על החיים של הוריי בטהרן וגיליתי שמבחינתם יש געגוע לחיים שם. הופתעתי גם מהחברות והקשרים הטובים שהיו בטהרן בין היהודים והמוסלמים.

הדבר החשוב ביותר מבחינתי בעבודה על הסרט היה העובדה שגם חבריי למדו שאיראן היא לא רק ה'מפלצת' שמצטיירת דרך אמצעי התקשורת, אלא משהו מורכב הרבה יותר. מהעובדה שיש חיבור בין היהודים למוסלמים בחיי היומיום - אולי אפילו אנחנו כאן יכולים ללמוד משהו.

רק לאחר שצילמנו את הסצנה, חשבתי פתאום שאולי בבקשה התמימה שלי מן דודי סיכנתי אותו, שכן אולי המשטר האיראני מצותת לתושבים היהודים ולא יאהב את העובדה שהם מנהלים שיחות עם ישראלים. (ועוד יותר - עם ישראלים שתוך מספר חודשים יהיו חיילים...)

בשיחה עם אחי, ששירת גם הוא במודיעין בשפה הפרסית, העלתי את הסוגיה והוא הרגיע אותי שהמשטר מודע לקשרים של היהודים עם קרובי משפחתם בארץ ואין כאן בעיה.

מתוך הסרט 'סרט גמר'

כתיבת תסריט בהשראת סיפור

'מחר גם יום' - סרט גמר שהופק באולפנת חמ"ד בנ"ע ראש צורים

בהשראת הסיפור 'המפתח' / יצחק שבביס זינגר

ליאורה וידר // בוגרת מגמת הקולנוע באולפנת חמ"ד בנ"ע ראש צורים
רבקה אימבר // מורה להפקה במגמה

מתוך הסרט 'הכפפה'

מצליחות להתמודד עם העולם שבחוץ. בסופו של דבר הסיום של הסרט ושל הסיפור שונים בתכלית: בספר, בסי פופקין הקשישה עוצמת את עיניה ומתה, היא נזכרת בבעלה המנוח וביום חתונתם, והמוות שלה מאיר באור אחר ודרמטי את היום והלילה שעברו עליה. בסרט, יונתן עוד צעיר והוא ממשיך את חייו, הסיפור שלו הוא סיפור קטן על יציאה ממצב של בדידות ועל חזרה לכתיבה לאחר מחסום יצירתי.

שינוי נוסף ובולט מן הסיפור הוא הדמות שעוזרת ליונתן להיפתח, הדמות מקשיבה לו ולסיפור שהוא כתב, מתוך אהדה ואמפתיה. בגירסאות הראשונות של התסריט, היה זה שכן מבוגר שמחכה עם יונתן לבוא הפורץ שיפתח את הדלת, סוג של דמות אב. בהמשך, שינינו את הדמות הזאת ופיצלנו אותה לשתי דמויות: השכנה המבוגרת והחשדנית רבקה, שמזכירה לנו קצת את הגיבורה המקורית מהסיפור של שבביס זינגר, והאבא האמיתי של יונתן, שבא 'להציל' אותו לאחר שרבקה מתקשרת אליו. היחסים עם האב, שבתחילת הסרט מתאפיינים בנתק ובתקשורת לקויה של סינוני שיחות והודעות ווטסאפ, עוברים תהליך של תיקון, של גילוי לב ושל חום, כי בעצם, מותר לבקש עזרה מאבא גם אם אתה נחשב למבוגר.

התייחסות נוספת ועקיפה לעולם הספרות בכלל, הכנסנו לסרט בסצנה שבה אבא של יונתן קורא את הסיפור שלו. רצינו שהסיפור יקום לחיים

יונתן, הוא סופר בן 33 שכבר כמה שבועות לא מצליח בשום אופן לסיים את הספר שהוא כותב.

יונתן חי לבד בדירה שהייתה שייכת לסבתו. מאז ששירן החברה שלו עזבה, מצב הדירה מוזנח. המשפחה של יונתן לא יודעת על שירן ולא על מחסום הכתיבה שלו. גם המו"ל שלו, שמלחיץ אותו עם הדדליין, לא יודע עד כמה הוא תקוע. יונתן מסתיר הכול מכולם - גם מעצמו.

במהלך כתיבת התסריט לסרט הגמר, החלפנו דמויות רבות, סיטואציות וקונפליקטים. היה לנו ברור שהוא יעסוק בסופר, בודד, מתוסכל, במצב קצת דיכאוני, שמשוהו היה חייב לקרות לו כדי להוציא אותו מהמצב הזה. לבסוף הגענו לשלב שבו התסריט קיבל צורה כללית אבל עוד לא היה שלם לגמרי.

לאחר מחשבה, קריאת ספרים וצפייה בסרטים שונים, התחברנו מאוד לתהליך שאותו עוברת הדמות בסיפור 'המפתח'. בסיפור זה הדמות הראשית - בסי פופקין, אישה מבוגרת, בודדה וחרדתית, ננעלת מחוץ לדלת ונאלצת לצאת ולהתמודד עם העולם החיצוני.

גם בסרט שלנו, הדמות הראשית ננעלת מחוץ לדלת, והשהייה מחוץ לבית גורמת לה להתמודד עם המצב.

בסיפור ובסרט הדמויות עוברות תהליך של הפנמה, ומתוך הכניסה פנימה, אל עולמן הפנימי, הן

יש גם מרכיבים שלא חשבנו עליהם לפני כן, לדוגמה: יש לנו שתי סצנות שבהן יש שוטרים. ידענו מתחקיר שערכנו, שבעבר השוטרים התלבשו שונה מהשוטרים היום, אבל לא היינו בטוחות איך הם באמת נראו ואיך נשיג מדים מתקופה זו. למזלנו, מצאנו את המוזיאון של משטרת ישראל, יצרנו איתם קשר והם הסבירו לנו בסבלנות רבה איך נראו מדי משטרה בשנות ה-50, ואפילו השאילו לנו כובעים אמיתיים. וכן רצינו מאד לצלם בחנות תכשיטים, אך לא השגנו חנות שתאים מבחינה תקופתית, ולכן הסצנה עברה להתרחש במשרד עורכי דין, שבו התפאורה שמרנית יותר ומתאימה לתקופה.

לצד הקשיים והאתגרים, ישנם המון יתרונות לעבודה במסגרת סגנון מסויים; יש משהו ברור, ממוקד והמשכי בעבודה זו, משלב התסריט ועד לשלב העריכה, וזה עזר לנו לראות את התמונה השלמה עוד לפני שהתחלנו. עכשיו, כשאנחנו מסתכלות על התוצאה הסופית אנו שמחות מאוד עם בחירתנו לעשות סרט סגנוני, למרות העבודה הקשה. אנחנו מרגישות שבעקבות התהליך של עשיית הסרט למדנו ללכת עם מה שאנחנו מאמינות בו עד הסוף, ולא לזנוח ולהתייאש כשקשה.

אנחנו גאות מאוד בעבודתנו, ומקוות שאחרים נהנים מהצפייה.

ורק הצלקת שעל ידו, המזוודה שהוא מחביא מעל לארון והזיכרונות שלו נותרו מהעולם שעזב. למרות זאת, רודף אותו הסוד ומשיג אותו לבסוף. כמובן, אהבנו גם את עבודת המצלמה ואת העריכה של 'הסנדק'; וניסינו להכניס אותה לסרט שלנו.

בחירת הסגנון של פילם נואר השפיעה גם על העריכה, מבחינת הצבע, המוזיקה, הקצב והמראה הכללי. השקענו זמן רב כדי למצוא מוזיקה שמתאימה לתקופה, לסגנון ולעלילה.

לפני שהתחלנו לצלם, חשבנו מאד מעבודת ההפקה הקשה על סרט תקופתי. לא ידענו כיצד נצליח להשיג דברים ישנים ששייכים לתקופה זו, כמו דירה ישנה, חפצים, ביגוד וכד'. למרות חששות אלה, ההפקה לא הייתה החלק הכי קשה בתהליך. הדבר שהיה לנו הכי מאתגר בזמן העבודה על הסרט היה יצירת תאורה שמתאימה לפילם נואר. השקענו המון זמן ומאמץ בתאורה, כדי שתראה כמה שיותר אותנטית. מצאנו כל מיני פתרונות, כמו להשתמש בתריסים ניידים ובפנסים מסוגים שונים.

העבודה על סרט תקופתי מצריכה הרבה דברים מיוחדים; צילמנו בדירה ישנה של סבתא רבתא של העורכת (0), ליום צילום אחד הבאנו מאפרת שמתמחה בתקופתיות, השגנו חפצים כמו מכונת כתיבה, טלפון חוגה, פטיפון, כרטיסי ביקור, ועוד.

על תהליך יצירת הסרט 'שבח לאל'

נעם שבת הראל // עורכת הסרט, בוגרת אולפנת חמ"ד לבונה במעלה לבונה

כך נכנסנו לתוך החוויה המטלטלת של יצירת הסרט הזה.

ההתמודדות המרכזית שליוותה אותי בסרט, כמו יוצרים דוקומנטריים רבים, היא האם אני נוהגת ברגישות לדמות ולאירועים שהפכתי להיות חלק מהם.

אז כמו שכבר אמרנו, נסעתי ללוויה עם מצלמה ביד. אני לא יודעת איך זה נשמע מהצד, אבל זו הייתה אחת החוויות הקשות והמזעזעות ביותר שעברתי בחיי. כן, לוויה היא תמיד אירוע לא פשוט, בייחוד לוויה של נרצח בפיגוע, ובמיוחד שזה כל כך קרוב, אבל ברור לי שאף אחד שם לא עבר את אותה חוויה שעברתי. כשנמצאים במצב כזה, זה נשמע אולי אבסורד, אבל יש הרבה הקלה בלהרגיש חזק את הכאב, לשהות בו כמה זמן בלי לנסות לברוח. לכן יש משהו נורא בלחווה כאב מאחורי עדשת המצלמה להיות מחויבת לקחת צעד אחורה, לא להשתתף ברגשות הסביבה אלא לקחת מבט שהוא אמנם מתבונן ומעמיק אבל תמיד יותר קר ומרוחק. זו דילמה וחוויה שנשזרה לכל אורך היצירה של הסרט אך בלוויה הייתה בממדים קיצוניים. השימוש במצלמה מנע ממני לחוות את האירוע באמת, לבכות ולהרגיש. סיימתי את הלוויה בהרגשה שאני לא מסוגלת יותר להחזיק מצלמה, ביקשתי מחברה שתחזיק אותה בשבילי ואז התפרקתי. כמובן שגם בלוויה עצמה הייתי עמוק בקונפליקט. איך לצלם בלי לפגוע ברגשות האנשים סביבי, איך לקחת שוטים מרגשים מצד אחד, אך לא להפריע ליעל ולכל מי שהיה שם מצד שני. הקונפליקט הזה חייב אותי להתבונן בכול במבט מרוחק וקר יותר.

איך עושים את זה? לא עושים את זה...

לא עושים סרט בלי תחקיר לפני צילומים.

לא נדחפים עם מצלמה מול פני האלמנה תוך כדי הלוויה של בעלה.

לא מצלמים בלי לשאול את הדמות (בימים הראשונים)...

לא מבקשים מאלמנה שבוע אחרי הרצח להפוך לדמות בסרט.

יש גם שאלות שממש אסור לשאול.

סרט דוקומנטרי מרגיש לפעמים כעשייה בלתי אפשרית. לא מוסרי להידחף כך לחיים של אנשים, לים כזה של כאב, לקונפליקטים בועטים של אנשים אמיתיים. אבל רק סרט דוקומנטרי מפגיש אותנו עם המציאות, שגם היא לפעמים כל כך לא שפויה, כל כך שברירית וכל כך בלתי אפשרית, אבל גם כל כך חזקה ומשנה את המבט על החיים.

בכ"ג בטבת נורה ונרצח רזיאל שבת, תושב חוות גלעד, בכניסה לשוב. פיגוע תמיד מטלטל ומפחיד, במיוחד כשהוא קורה קרוב אליך, אך כאן זה היה קרוב עוד יותר, יעל, אשתו של רזיאל, מלמדת באולפנה שלנו. בבוקר הרצח, אחרי לילה משוגע וכואב, קמנו באולפנה ליום של לוויה.

המוח על אוטומט, לא קולט כלום, הלב בוכה ואדיש לסירוגין, והכל מרגיש כמו הזיה. אבל ההזיה האמיתית הייתה כשהמורה להפקה חן קליין התקשרה אליי כמה דקות לפני שיצאתי ללוויה ואמרה לי "ברור לי שזה הולך להיות הסרט שלכם. תיקחי אתך מצלמה".

מתוך הסרט 'מחר גם יום'

שלה להתמודד איתו בעצמה, ולבד. ניסיונות אלה מביאים את יונתן לתחושת בדידות, כשכל מה שהוא צריך כדי לגלות מחדש את הכוחות שלו זה יד על הכתף, מבט אוהב של אבא וקצת לאפה עם שווארמה (:

לסיכום, ניתן לומר שהסיפור 'המפתח' השפיע עלינו בכמה היבטים: התחברנו לתמונת הדירה המזוגנת והבודדה של בסי פופקין, וכך דמיינו את סביבת החיים של יונתן. אימצנו את המאורע המחולל, בדמות מפתח שנשבר שלא מאפשר חזרה אל העולם המסוגר שבפנים - ומחייב התמודדות עם העולם החיצון. אהבנו את העיסוק בעולמם של קשישים, ולכן יצרנו דמות משנית מבוגרת שמזכירה קצת את בסי פופקין, הגיבורה של זיגור. אך בעיקר עזר לנו הסיפור להתמקד, לזכור ולהתחבר לרעיון המרכזי של הסרט שלנו: סיפור קטן, על התמודדות עם בעיות מול הסביבה וגם מול עצמנו; התמודדות מול בדידות, אכזבות וביקורת, וכל זה במקביל לחיי היום יום, שלא עוצרים לרגע.

ופתאום יהיה בסרט משהו שונה, עולם רחוק ושפה קולנועית אחרת, רצינו לראות איך האב מדמיון בראש שלו את הגיבור של יונתן - כיונתן בעצמו. השראה לסצנה הזאת לקחנו מהסרט 'אדפטיישן' שעוסק בתסריטאי שמנסה לכתוב תסריט, ורואים בתוך הסרט את הסרט שהוא כותב. היה לנו ברור איך הסצנה צריכה להיראות ותכננו אותה כמעט מההתחלה, ידענו שהיא הכרחית כדי להמחיש את העולם הפנימי של יונתן ואיך אבא שלו מתחבר לעולם שלו דרך הסיפור.

במהלך העבודה על התסריט נשאלנו האם לא יהיה קשה לצלם סרט שכביכול לא קשור אלינו - גיבור הסרט גדול מאיתנו בגיל ומתמודד עם בעיות שלא חווינו בעצמנו, כמו משבר מקצועי, רווקות מאוחרת, פרידה ואהבה נכזבת. כמובן שעשינו תחקיר, דיברנו עם סופרת על תהליכי כתיבה ועם אנשים שהתמודדו עם פרידות, אך מה שגרם לנו להתחבר לסרט בסופו של דבר הוא ההזדהות עם עצם הקושי של הדמות, והניסיונות הנואשים

מטר בדיוק

שאלות מוסריות על אופן גיבושו של המבט' על גיבור הסרט התיעודי

רעות מלמד, חן גלון קליין // מורות במגמת תקשורת אולפנת חמ"ד הרב בהר"ן בגדרה

מיוחדת וכך הגיעה לאלעד צפני, אדם מיוחד המאופיין במגבלת הגמדות היחידה מסוגה בארץ. כל גובהו הוא מטר בדיוק.

בעת התחקיר חיפשה הדס את הקושי של הדמות, את המגבלה שהגמדות יצרה עבור אלעד וכמעט לא מצאה. הדס כתבה לעצמה כי אלעד מתייחס לגמדות שלו כאל מתנה, הוא משתמש בה, לפעמים אפילו מתעצל ומנצל אותה ואף זוכה להתקדם גם בזכותה.

יוצרות הסרט קיבלו החלטה שהקו העיקרי שינחה את הסרט הוא נקודת המוצא של אלעד לגמדותו. הכוונה הייתה ולחשוף את הצופים לאופטימיות של אלעד ושימוש שלו במגבלה כמקפצה לחייו הפרטיים.

וכך נרקם לו סרט שבו הצלמת שלהבת סילברמן מצלמת כמעט את כל הסרט מגובה העיניים של הגיבור ומשכיחה מהצופה את גמדותו והעורכת שירה טוב שזרת את העבר, ההווה והעתיד של אלעד תוך שהיא מזכירה לצופה מידי פעם את גמדותו ובעיקר גורמת לצופה ליהנות מדמות מעוררת השראה.

עבודת הצילום והעריכה נבנתה כ"כ בקפידה על פי סיפורו האישי ואופן הסתכלותו של הגיבור על חייו, כך שרק בסיום ההקרנה באולפנה, כאשר אלעד עלה לבמה לקבל את מחיאות הכפיים והתודות, ראינו בעיניים את המשמעות של מטר בדיוק.

היוצרות בסרט זה הונחו לנסות למצוא גם את המורכבות והקשיים, אך כל יום היה כל כך חווייתי

"המחקר האתי העכשווי בקולנוע מעלה שאלות על מידת האחריות של היוצר והצופה לדימוי הקולנועי של ה'אחר'; האם הצופה יכול לאמץ את העמדה הפיזית של המצלמה בלי להיות שותף לעמדה המוסרית שלה? פעולת המבט עצמה – הן של הצופים והן של המצלמה טעונה משמעות מוסרית ומהווה אובייקט לדיון אתי..."

(מתוך האחריות של המבט: אתיקה וקולנוע תיעודי בעקבות כתיבתו של ביל ניקולס, רו' יוסף. מתוך כתב העת 'מכאן גיליון י"ג, ספטמבר 2013)

הקולנוע הדוקומנטרי עוסק במגוון רחב של נושאים וסיפורים מנקודות מבט שונות.

יופיו וייחודו של קולנוע זה, הוא המפגש החי והאינטימי של היוצר עם האנשים וסיפורם האישי.

כמורים, תלמידים ובעיקר כיוצרים עולות בפנינו שאלות מוסריות רבות בהקשרים שונים: בהקשר הדתי, בהקשר החברתי ובהקשר האישי. אחת מן השאלות הרבות הן גם מהי "מידת האחריות שלי לדימוי הקולנועי של האחר".

כיצד הדמות שלי נראית, נחוויית, מתפרשת בעיני הצופים? האם הדמות מוצגת כגיבורה או כחלשה, האם סיפורה מעורר השראה וגאווה או חולשה ורפיון, האם התוצר שנוקם בחדר עריכה, הוא הסיפור האמיתי או אולי הסיפור שרצינו לספר?

תהליך יצירת הסרט 'מטר בדיוק' של בנות אולפנת בהר"ן התחיל בחיפוש אחר דמות מעניינת, גיבורה, אחרת ושונה. הבמאית הדס סעדה חיפשה דמות

מתוך הסרט 'שבח לאל'

הרגישות שלנו הרגשנו שנוצרו אמון, שקיפות ושיח פתוח. בחרנו לתת ליעל חלק בעשיית הסרט, לתת לה 'לקבוע כללים' ולהרגיש שיש לה שליטה על מה יכנס או לא יכנס לסרט.

תהליך של יצירת סרט הוא תהליך מקרב, תהליך שיש בו חיבור בין בני אדם והתמודדות אמיתית עם קושי. בסרט דוקומנטרי עוברים תהליכים נפשיים שאין בשום מקום אחר וכניסה לעומק שלהם - תהליך שהוא מקרב ומחבר. כל האינטראקציה הזאת עם דמות היא משהו שגורם לקשר ולחברות.

אז איך עושים את זה? איך מחברים את הקצוות? האמת היא שזה ממש לא סותר. אם מתחברים באמת לדמות, משתדלים להרגיש אותה כמה שיותר ולהכירה לעומק, אז, מתוך כך, לומדים מתי להתקרב, מתי להתרחק, איך מוציאים מצלמה ועדיין משאירים מרחב נעים שמאפשר לדברים לקרות ואיך גורמים לדמות להרגיש בנוח למרות 'החפץ הזר' שחדר לבית. בעצם, הרגישות לא סותרת את המצלמה אלא היא מה שגורם לנו ולדמות להרגיש עם המצלמה בנוח. בעיניי הדרך היא קודם כל להיות עם האדם, ומתוך כך יודעים איך להתנהג ברגישות עם המצלמה.

בסופו של דבר, הסרט הוא מה שחיבר אותנו יחד. כשסיימנו לעבוד והתוצר הסופי היה מוכן, נסענו ליעל להקרנה אינטימית שלנו ושלה. מיד כשכתוביות הסיום הופיעו על המסך יעל חיבקה אותנו חזק ואמרה: "איזה מזל שהייתן איתי כל התקופה הזאת".

יש כמה גישות ביחס לעשייה דוקומנטרית וליווי של דמות הגיבור או הגיבורה. אנחנו בחרנו להיות הקול של יעל ולהציב אותה ואת רגשותיה בכל דילמה כקודמת לסרט. להיות בשבילה ולנהוג ברגישות האפשרית ובצורה שתהיה הכי טובה בשבילה. וגם לא לצלם כשזה מרגיש לנו לא נכון. לפני פסח, בערך שלושה חודשים לאחר הרצח, נסענו עם יעל ברכב, מביתה לקדומים, לקניות עבור הבית. במהלך הנסיעה יעל שיתפה אותנו בחששותיה לקראת הנסיעה לאילת - חופשה ראשונה בלי רזיאל. היא חשפה את החשש הכבד, את תחושת הברידידות התהומית והפחד להישבר ליד הילדים. יעל דיברה מתוך כאב עמוק, ושם נחשפנו לחוסר האונים ולקושי במעורמיו.

ישבנו שם באוטו, והקשבנו, ובאופן אוטומטי המחשבה הראשונה הייתה כיצד אפשר לשלב את הקטע הזה בסרט. במחשבה שנייה, ומכרעת, החלטנו לא להוציא כלל מצלמה ולתת כבוד אמיתי למקום האישי של יעל ולרגשותיה שבוודאי קודמים לשיקולי יצירת סרט, טוב ככל שיהיה. לפי מה שכתבתי עד עכשיו אפשר לטעות ולחשוב שהמשוואה היא: להוציא מצלמה משמע חוסר רגישות, אבל זה ממש לא חייב להיות נכון. כן, מבט של מצלמה הוא קר יותר ממבט העיניים, התיעוד יכול לפעמים להתפרש כחוסר רגישות, ההרגשה שאני מחזיקה מצלמה ומחפשת קטעים קשים, מזעזעים אפילו, היא הרגשה קשה, אבל דווקא רגישות זו היא זו שתרמה להמשך עשיית הסרט ולשיתוף מלא בינינו לבין יעל. בעקבות

מתוך דפי העמדה שכתבו תלמידים על סרטיהם:

מזל סרטן // אולפנת חמ"ד נווה דקלים, ניצן

בימוי: דוראל חביב

צילום: הלל חביב

עריכה: רוני אפשטיין

הפקה: רות אוחנה

של סלחנות כלפיה, של תקווה שהיא תצליח למרות שהיא עושה משהו שהוא לא מוסרי בשום צורה.

הסרט עוסק ביובל, ילדה שקופה בחברה ובבית, שמשקרת וממציאה לעצמה מחלה על מנת להשיג אמפתיה ותשומת לב מהחברה. בעקבות השקר הבנות מתייחסות אליה והיא מתחילה להשתלב בחברה. השקר מתחיל לגדול והיא נהיית לחוצה יותר ויותר, תוך כדי מעשה אחיה מבקר אותה על מה שהיא עושה והיא פותחת מולו את הקשיים שלה. בנות הכיתה מתחילות לארגן לה ערב התרמה והיא נלחצת עוד יותר, לבסוף אחת החברות החדשות מגלה שהיא משקרת ומציבה לה אולטימטום, יובל מחליטה לספר. כשהיא מספרת הבנות כועסות עליה והיא נשאר שוב לבד ללא כלום.

התמה המרכזית בסרט שלנו היא שבסופו של דבר, למרות כל הקשיים, גם כשאדם מגיע למצבי קיצון קשים במיוחד - המטרה לא מקדשת את האמצעים. לאורך כל הסרט הצבנו סיטואציות חברתיות קשות במיוחד, שגורמות להזדהות חד משמעית עם יובל, אך מובהר שלמרות כל הקושי - המעשה של יובל לא מוצדק.

במהלך הסרט ניסינו לתת הרגשה של הזדהות עמוקה עם יובל, השתדלנו לגרום לצופים הזדהות עד כדי כך שירגישו רצון כלשהו שיובל תצליח לשקר, שייקוו שהמעשה הלא נכון של יובל יצליח. שאבנו את ההשראה לרעיון זה מתוך הז'אנר הנאו-ריאליסטי ובפרט מהסרט: 'גונבי האופניים', השתדלנו ליצור תחושה ריאליסטית עד כמה שניתן וכמו בסרט 'גונבי האופניים', שהצפייה בו מעוררת הזדהות עמוקה עם הגיבור שלכאורה עושה מעשה שאינו נכון, ולא אתי. כך גם בסרט שלנו, יובל לא פועלת נכון, היא משקרת וממציאה לעצמה מחלה נוראית, אך בכל זאת כוונתנו הייתה לתת הרגשה

מתוך הסרט 'מטר בדיוק'

מכשול ודורש עזרה. אלעד גיבור הסרט מסתכל על כל מציאות זו באופן שונה והתלמידות היוצרות החליטו לאמץ את נקודת מבטו. אלעד בעצמו לא הבין את היופי של התמודדותו, אך בערב ההקרנה כאשר ישב על הכיסא וצפה בסרטו, בעצמו, באישיותו, התרגש ואף הזיל דמעה, "לא ראיתי את עצמי ככה" אמר ליוצרות.

רגע זה מדגיש את העבודה הנפלאה שעשו היוצרות לא רק לקהל הצופים אלא גם לדמות עצמה שפתחה פתח להסתכלות פנימה על האופן בו הוא רואה את חייו, ומתוכה עולה התובנה שמגבלה היא לאו דווקא קושי, היא גם פתח לחיים אחרים, מלאים ויפים.

בעיניהן שהן לא רצו להתעסק כלל בקושי, ואם כבר קושי אז הוא שולי לעומת היחס המדהים של הגיבור אל סיפור חייו.

סרט זה על האחר' שונה מסרטי התלמידים על 'אחרים' שאנו רואים בדרך כלל. ברוב הסרטים ישנם גורמים מתווכים בין המצלמה לילד המיוחד ולרוב הסיפורים מתמקדים בעיקר בקושי. לרוב נרגיש רחמים על גיבור הסיפור או על הוריו ולא רק הזדהות.

ואילו בסרט הזה מתקבל מעין רושם שכל מגבלתו היא רק העובדה שהוא נמוך, גמד, ואין בכך קושי מיוחד בחיי היום יום. אך האמת היא שלהיות גמד היא התמודדות לא פשוטה, כמעט כל מקום מהווה

סרט גמר // ישיבת חמ"ד אור תורה, נווה שמואל, אפרת

הסרט 'סרט גמר' הוא סרט רפלקסיבי העוסק בסוגיית שבירת הקיר הרביעי. סרטנו מתחבט בשאלה עד כמה הקולנוע קשור לחיינו המציאותיים ועד כמה הוא נשאר כעולם סגור המנותק מהיקום שלנו.

כאשר לראשונה אופק פונה אל עידן מתוך מסך המחשב אנו רואים שעידן נסער מאוד ועובר טלטלה עזה בעקבות מה שראה. רגע זה מייצג את הצד שטוען שהקולנוע הוא עולם מנותק משלנו ומקומו הוא בתוך המסך ולא מחוצה לו. לעומת זאת, כאשר עידן חוזר לחדר העריכה אנו רואים שאופק מרגיע אותו, אפילו בקלות, ואנו אפילו רואים שעידן 'זורם' עם הרעיון ומבין מהר מאוד שזה יכול לעזור לו לתקן את הסרט. סצנה זו, בשילוב עם המונטאז' שמופיע לאחריה, מראה לנו שאולי זה לא כל כך נורא שהקולנוע 'יתערבב' עם העולם האמיתי.

הסרט שלנו שואל שאלה חברתית-תרבותית מהותית על עולם הקולנוע כולו ועל המקום שהוא תופס בחיינו כיום.

הסרט מתכתב עם נושא הקולנוע הרפלקסיבי, שעוסק בקולנוע ובתהליך הייצור שלו, אותו למדנו רבות בשיעורי קולנוע בשנים האחרונות, ועם נושא שבירת הקיר הרביעי שבו נוצר מן עיוות של המציאות והעולם שבתוך המסך לכאורה 'נכנס' לעולם האמיתי.

בשיעורים דיברנו על סרטים שעוסקים בכניסת פס הקול לקולנוע ('הארטיסט' [2011]), 'שיר אשיר בגשם' [1952], וכן בסרטים העוסקים בשבירת הקיר הרביעי ('שושנת קהיר הסגולה' [1985], 'פלזנטוויל' [1998]).

בסרט 'שושנת קהיר הסגולה' [1985] בבימוי של וודי אלן, ישנה סצנה בה טום בקסטר, כוכב הסרט אותו שבה ססיליה לראות שוב ושוב בקולנוע, יוצא ממסך הקולנוע לעולם 'האמיתי' כדי להכיר את

ססיליה ולהודות לה על כך שהיא מגיעה לצפות בסרטו עוד ועוד. בהמשך הסרט ססיליה תתחבט בשאלה האם זה נכון שהיא תתאהב כך בדמות בדיונית לכאורה הקיימת רק במציאות של הסרט.

בימוי: אביעד אבן חיים

צילום: אביאל סבג

עריכה: איתן שכטר

בסצנה זו בעצם נפרצת הגדר שבין מסך הקולנוע המנותק לכאורה לבין עולמנו אנו. וודי אלן עוסק בשאלה בה אנו עוסקים בסרט שלנו ממש ושואל האם מקומו של הקולנוע הוא להיכנס ממש לתוך חיינו או שמא עליו להישאר מאחורי המסך והגדר שמפרידה בינינו.

חלק גדול מההשראה לסרט שלנו לקחנו מסרט זה. וודי אלן עוסק ברבים מסרטיו בשאלות קיומיות וחברתיות כגון אלו והתחברנו מאוד ליצירה שלו כאותר ולדרכו האומנותית השוזרת שאלות מהותיות כל כך עם הומור משובח ביד עדינה ומדויקת.

הסצנה השנייה המתכתבת עם סרטנו נמצאת בסרט 'שרלוק ג'וניור' בבימוי של בסטר קיטון משנת 1924. בסצנה המדוברת, כוכב הסרט נרדם בשעת עבודתו בקולנוע וה'רוח' שלו יוצאת מגופו ומתחילה לשוטט. הרוח נכנסת לסרט ומתחילה להתערב במהלך העניינים.

בסרט זה, כמו גם בסצנה הקודמת מ'שושנת קהיר הסגולה', מוצגת בצורה קומית ומשעשעת השאלה הגדולה בה עסק בסטר קיטון ולאחריו, ואולי אף בעקבותיו, וודי אלן.

גם בסרטנו, ניסינו לעסוק בשאלה בה עסקו גדולים ורבים לפנינו, אך לעטוף את השאלה הזו במעטה תמים ומשעשע של חבורת נערים המצלמים סרט גמר למגמת קולנוע ממש כפי שאנחנו עשינו.

האחוז האחרון // אולפנת חמ"ד צביה אשקלון

רועי הוא ילד בן 10 שמחפש את תשומת הלב והעזרה של אמא שלו לקראת תחרות השחמט וכשהוא לא מקבל אותה הוא פונה לאיש זר. האסון שכמעט קורה לו מבטא לא רק את הסכנה הפיזית אלא גם את הנזק הנפשי שיכול להיגרם על ידי זה שהתקשורת האישית והישירה בין בני המשפחה נפגעת.

כשאני חוזרת הביתה ומנסה לדבר עם אמא שלי השיחה תמיד נקטעת, אמא שלי חייבת לענות ולהגיב באיזו קבוצת ווטסאפ, לרגע אחד מסתכלת עליי וברגע הבא העיניים שלה נעוצות במסך ורמת ההקשבה יורדת. לפעמים נדמה לי שאנחנו חיים בעולם משוגע.

רצינו ליצור סרט על בסיס החוויה הכואבת הזו, כי המשפחה שלנו והחברה בכלל הופכת לפחות זפחות קשובה, השימוש בסמארטפון תמיד מגיע על חשבון משהו.

בימוי: עידית בטיטו

צילום: צליל מושיאשווילי

עריכה: אורי לוי

הפקה: ניב אמזלג, הדס דניאלי

על הדרך // אולפנת חמ"ד הללי לאומנויות, גבעת וושינגטון

הנושא המרכזי שבו עוסק הסרט 'על הדרך' הוא היחס לזרים. הסיפור הוא על חרות (הגיבורה) שמפחדת מהנהג הערבי שמסיע אותה בהסעה בכל בוקר. הסרט מתרחש בשנת 2015 על רקע האינתיפאדה השלישית, בה המתח והפחד של אנשים גובר אפילו לשמע השפה הערבית.

מכיוון שרוב האוכלוסייה היהודית לא מבינה ערבית זה יצר ניתוק, ריחוק ופחד מדוברי השפה הערבית.

גל הדקירות שהציף את הארץ כולה הביא לפחד, לעוינות ולמתיחות ברחובות בין היהודים לערבים שחיים בינינו. השגרה שאותה אנו חווים ביומיום השתנתה במשך הזמן ואם קודם לא ייחסנו חשיבות לכך שהקופאית בסופר היא ערבייה, בתקופה הזו החשדנות הייתה בשיאה.

סיפורה של חרות מכניס אותה לאותה אורה של עוינות וחשדנות הגורמת לה לפחד לעלות על ההסעה לבית הספר בגלל הנהג הערבי. השינוי שעוברת חרות נובע מכך שהיא בוחרת להתגבר על הפחד, להיפתח לזר ומתוך כך מבינה שהוא לא מפחיד כמו שהיא חשבה.

הילדה הבורגנית מרעננה שהרגישה מוגנת בבועה שלה, נחשפת לתובנה שהיא חלק מהסיפור הזה, היא אינה רק צופה מן הצד. הסרט מספר את הסיפור האישי של נערה שחווה את הקונפליקט והקושי לא בחזית הקרב אלא בעורף.

בימוי: עדינה ולמן

צילום: הלל דייפני

עריכה: עדי טבנצ'יק

הפקה: טובי ציון

הבמאי פרנסואה טריפו שהיה לפרוץ דרך בגלל הצרפתי החדש, ביים את '400 המלקות'

המבוסס על חוויות אישיות שעבר בתור נער. כך גם הבמאית של הסרט 'על הדרך' עושה סרט שמבוסס על חוויות אישיות שלה בילדותה. הבחירה לשים את הנוער בקדמת המסך היא מכוונת ומאפשרת להראות ולהעביר לצופה את הרגשות והקשיים איתם מתמודדים בני הנוער.

הסיפור קטן ואישי ולכאורה עוסק בפחדים של גיל תיכון אך בדיעבד זאת המציאות שאותה חיים ילדי ישראל והסיפור שייך לכולם.

לקחנו השראה מסיקוונס האמבולנס בסרט 'חסימות' העוסק בקונפליקט הערבי-יהודי ובעיקר ישראלי. ב'חסימות' האמבולנס הערבי עם הילדה החולה נכנס לשטח ישראל בתקווה להגיע לבית החולים בזמן. בסרט שלי 'על הדרך' בשל לחץ הזמן בוחר פואד להכניס את האוטובוס דרך שטח ערבי וחרות בטוחה שזהו סופה.

ב'חסימות' צילמו במצלמת כתף וכך בחרנו לצלם גם אנחנו כדי ליצור תחושה של חוסר יציבות.

בסרט 'הקיץ של אביה' התמה המרכזית היא העיסוק ביחס להניה, ניצולת השואה, שהיא החריגה והשונה בנוף הישראלי. הצברים מפחדים ממנה ומרחיקים אותה מהחשש שתפגע בהם ו'תדביק' אותם בשיגעון שלה. כל העניין של היחס לזר מאוד נגע בנו ועניין אותנו. הסרט 'הקיץ של אביה' נוצר בשנות השמונים ומעביר ביקורת על החברה הישראלית ויחסה לזר. כך גם בסרט 'על הדרך' רצינו להציף את התחושות שלנו לגבי זרים מנקודת מבט של ילדה בגיל הנועורים.

עין אחת עצומה // אולפנת חמ"ד צביה אשקלון

הצעיר ייחשף לצער שגורם לאישה מבוגרת וינסה לפעול לתיקון העוול. יש כאן מסר חברתי לא רק לגבי ערבות הדדית ועזרה לחלש אלא גם שדר שהצעירים צריכים לדאוג למבוגרים.

בניגוד לתרבות ההגשמה העצמית וההתעסקות האובססיבית ב'אני', יש כאן מסר של כבוד, הערכה, דאגה וחיבור מצד דור העתיד כלפי האוכלוסייה המבוגרת.

נקודת המוצא שלנו הייתה לבחור דמות של גיבור שרואה את האמת אבל הסביבה לא מאמינה לו, הגיבור שלנו הוא ילד מתוק בן 10 שאימא שלו היא אימא נורמטיבית לחלוטין, ובכל זאת קשה לה להאמין למה שהילד שלה אומר שהוא רואה. רצינו להעביר מסר שלפעמים דווקא הילד בעל הדמיון והמעוף רואה את המציאות וחש את הסובבים ואת מה שקורה להם מתחת לפני השטח טוב יותר מהמבוגר המפוקס והאחראי.

בשלב השני שאלנו את עצמינו מה הילד רואה בחלון, על השאלה הזו התעכבנו המון כי רצינו שזה יהיה נושא חברתי וחשוב. לבסוף החלטנו שהילד

בימוי: עונג כהן

צילום: הילה חורי

עריכה: ישראל אוחיון

הפקה: אביטל בוכריס

אות הוקרה

למורה חן קליין

מורה להפקה באולפנת חמ"ד לבונה, מעלה לבונה

רקע מקצועי

אני בוגרת המחזור הראשון ומייסדת של מגמת תקשורת באולפנת לבונה. לאחר מכן למדתי קולנוע וטלוויזיה באוניברסיטת אריאל. סרט הגמר שלי 'נחלה' זכה לתמיכת קרן גשר ולהקרנה ב-yes דוקו. עם תום לימודי, שבתי אל אולפנת לבונה כרכזת המגמה ומורה להפקות. במקביל לליווי הפרויקטים וההוראה במגמה, צילמתי וערכתי סרטוני וידאו לאנשים פרטיים וחברות.

כיום אני מלמדת באולפנת לבונה ובאולפנת נחלה-דרכא באלעד, וסטודנטית במסלול לתקשורת מקדמת בסמינר הקיבוצים.

נימוקי ועדת הבחירה:

חן קליין היא בוגרת מגמה לתקשורת שממשיכה את לימודיה בתחום, התמחתה בלימודים הגבוהים בתקשורת וחזרה ללמד במגמה מתוך הכרה בחשיבות היצירה הקולנועית/תקשורתית והנחלתה לתלמידות.

חן מסייעת לתלמידותיה לגעת באופן רגיש ומקצועי בכאבים פרטיים וגם לאומיים. הסרטים של תלמידותיה מעלים סוגיות אישיות כגון קשיי למידה וגם סוגיות של התמודדות

חזון מקצועי

אני חולמת ליצור יחד עם התלמידות עולם תרבותי חדש-ישן, שמחבר שמים וארץ. יחד עם המקצועיות, אני מקווה ליצור שפה חדשה שבה הלב היהודי מרגיש בבית, עם תכנים ועולמות שמרחיבים את הנפש ומקרבים אותה אל ייעודה.

אני רואה את המסע שהבנות עוברות במהלך הלימוד והעשייה במגמה כתהליך מבגר ומצמיח, שמעניק כלים רבים לחיים שאחרי התיכון. זכיתי ורבות מתלמידותיי מתאהבות בתחום, מוצאות בו את עיסוקן ופרנסתן וניגשות לעולם התקשורת עם רצון לאמירה ואווירה זכה וצלולה יותר.

עם גירוש ופיגועים. חן מאפשרת לתלמידותיה לגלות את כאבן אך גם שומרת עליהן מפתוס מהצד האחד ומחשיפת יתר עליה ישלמו מחיר אישי בצד האחר. כיוון שחן מכירה את האוכלוסייה עימה היא עובדת מקרוב, היא מצליחה לדלג מעל המשוכות הקשות של הוראת יצירה מעשית בקולנוע/תקשורת בבית ספר דתי וימני מאוד ומובילה אותן לאמירה אישית, נוקבת, משמעותית ושלמה.

אות הוקרה

למורה מיכל כלפה

מורה ומרכזת מגמות תקשורת בשלושה בתי ספר של החמ"ד ורכזת הדרכה בתנועת 'אפיקים'

רקע מקצועי

אני מלמדת במשך כ-13 שנים בבתי ספר שונים, מקימה מגמות תקשורת ומרכזת אותן. הקמתי מגמות בבתי ספר של החמ"ד והחינוך הכללי (המדרשיה - קריית הרצוג בכפר סבא, תיכון מדעים ויהדות בחדרה, אורט קריית האומנים ברמלה).

ב-13 שנים הללו, לימדתי במגמות תקשורת בבתי ספר שונים ומגוונים כגון: אולפנת ראש העין, אמית בנות מעלה אדומים, אולפנת מעלה לבונה, אורט לוד ועוד.

יחד עם זאת, ישנם בתי ספר שהם כמו בית מקצועי וחינוכי עבורי בהם אני מלמדת לאורך כל שנות עבודתי המקצועית, לומדת וצומחת כמורה וכמחנכת בתפיסתי; בית הספר 'אלישבע' בפרדס חנה, ישיבה תיכונית 'צביה אלישיב' בלוד, ובשנתיים האחרונות גם בבית הספר 'מדעים ויהדות' בחדרה.

בשנים האחרונות, הייתי אחראית על הכנסת תכנים לאתר מגמות תקשורת, תכנים ייחודיים למגמות תקשורת בחמ"ד, בנוסף הייתי במשך שנים רבות מעריכת בחינות בגרות בתקשורת מטעם הפיקוח הארצי על לימודי התקשורת במרב"ד.

חזון מקצועי

החזון שלי הוא לאפשר לכלל תלמידי החמ"ד מכל הגוונים והסוגים, וממקום של יחס שווה לכולם, לקחת חלק בשיח התקשורת, מתוך עולם של אמונה. בדרכי החינוכית אני מאמינה גדולה בהטרוגניות ובשילוב של כלל האוכלוסיות ובהשקעה חינוכית ודתית בכל אחד ואחת מתלמידי החמ"ד. מבחירתי האישית, אני מלמדת בשלושה בתי ספר הטרוגניים ובעלי מנעד רחב של אוכלוסיות. מתוך כך, אני שמחה כי 15% מבוגריי משתלבים בעולם התקשורת והקולנוע הישראלי.

בתפיסתי החינוכית אני מאמינה בשלוש נקודות עיקריות שעליהן מבוססת ההוראה שלי:

- מציאת נקודה טובה בכל תלמיד ותלמידה
- ליווי אישי ושיחות אישיות גם לאחר סיום שנות התיכון
- מתן ארגז כלים ופתיחת צוהר לצפייה ביקורתית ומודעות תקשורתית מתוך עולם של חינוך לתורה מחד ולדמוקרטיה מנגד

// תקצירי סרטי תשע"ח שעלו לגמר בכנס יצירה צעירה

1 מטר בדיוק // (תיעודי)

אולפנת חמ"ד הרב בהר"ן, גדרה
סיפורו של אלעד צפני, גמד יחיד מסוגו בעולם ומיוחד מאוד, המצליח למנף את עובדת היותו גמד ולהגיע למקומות נכספים כשחקן וכיוצר.

2 האחוז האחרון // (עלילתי)

אולפנת חמ"ד צביה אשקלון
אימו של רוני טרודה בפלאפון ובעבודה ואינה מוצאת את הזמן והפנאי הנפשי כדי לעזור לו להתאמן לתחרות השחמט הארצית. רוני מחפש דרך להתאמן לתחרות ונפגש עם אדם זר שמציע לו את עזרתו. לאם אין מושג שמתפתח קשר בין רוני לאיש הזר ורק כשרוני יוצא לפארק היא שמה לב לכך, כמעט מאוחר מדי...

3 עין אחת עצומה // (עלילתי)

אולפנת חמ"ד צביה אשקלון
אורי הוא ילד בן 10 עם דמיון מפותח ועין רגישה. תוך כדי משחק אורי שם לב להתרחשות מוזרה בביתה של שכנתו בת ה-90. האם יצליח לגרום לאמו להאמין שיש מצוקה בבית ממול ושהדברים אינם פרי דמיונו?

4 על הדרך // (עלילתי)

אולפנת חמ"ד הללי לאומנויות, גבעת וושינגטון
פיגוע דקירה מתרחש ברעננה ליד הבית של חרות ומשנה את משוואת האמון ביחסה לערבים. נהג ההסעה הערבי - פואד, המסיע את חרות בכל בוקר לבית הספר הופך לאיום. המציאות המטלטלת מצליחה לרקום קשר עדין ומיוחד בין השניים.

נימוקי ועדת הבחירה:

המורים לתקשורת. היא משתפת ביוזמותיה ומניסיונה את קבוצת המורים לתקשורת ובכך יוצרת מוטיבציה גם בקרב מורים אחרים, לשנות, לנסות ולחדש.

כוחות ההתחדשות של מיכל אינם נשחקים עם השנים והם בלתי נלאים. אנו רואים בה מודל ראוי ביותר למורינו, מורה מעודכנת במה שמתרחש בשדה התקשורת העכשווי, קשובה לתלמידיה באשר הם ומחויבת מאוד לשילוב של הוראת התקשורת ושל עולם תרבותי יהודי.

מיכל כלפה היא מורה לתקשורת ותיקה מאוד בחינוך הדתי. מיכל מקיימת בגופה את מאמר חז"ל 'במקום שאין אנשים השתדל להיות איש' (אבות ב, ה).

מיכל אינה נרתעת מהתמודדויות עם קשיים ומורכבויות, מוצאת דרכים חדשות ומתודות יצירתיות על מנת לגייס את תלמידיה ללמוד מתוך סקרנות ורצון.

מאז ומתמיד נענתה לכל בקשות חריגות לכתיבה וארגון למען הפעילות הארצית של

מתוך הסרט 'סרט גמר'

10 הכפפה // (עלילתי)

אולפנת חמ"ד אור תורה אוריה, גוש עציון סרט בסגנון הפילם נואר שעלילתו מתרחשת בירושלים של שנות החמישים. מיכאל הוא עורך דין ישראלי הנשוי ליעל. יום אחד מגיע למשרדו בוריס, אדם מן העבר המפוקפק שלו ברוסיה, וסוחט אותו. מיכאל בוחר שלא לפנות למשטרה ולא לשתף את אשתו, ובמקום לדווח הוא הולך ומסתבך.

5 שבח לאל // (תיעודי)

אולפנת לחמ"ד לבונה, מעלה לבונה סיפורה של יעל שבח, אלמנת טרור צעירה, המתמודדת עם השכול, האובדן והבידודות. זהו סיפור על בחירה וגבורה בעומק החושך.

11 מזל סרטן // (עלילתי)

אולפנת חמ"ד נווה דקלים, ניצן יובל, נערה שקופה, משקרת וממציאה לעצמה מחלה על מנת להשיג אמפתיה ותשומת לב מחברותיה לכיתה. היא מצליחה. חברותיה משלבות אותה בפעילות ואף מארגנות עבורה ערב התרמה. אבל אז הכול מתפוצץ ברגע אחד.

6 תזכרי אותי מחר // (עלילתי)

אולפנת חמ"ד אורות מודיעין עומר, בחורה שנפגעה בזיכרונה עקב תאונת דרכים, מתעוררת בבוקר חתונתה וצריכה להחליט אם היא מסוגלת להמשיך בדרך שבה התחילה ולחיות עם הבחירות שלה.

12 הורים נבוכים // (עלילתי)

אולפנת חמ"ד קריית חינוך, בית שמש סרט לירי המסופר כיומן אותו מנהל יוסף, גיבור הסרט בן להורים דתיים שרבים וצועקים כל הזמן על קשיי הפרנסה וגידול הילדים. יוסף חש שאימו מפלה לטובה את אחיו הקטן, צועק את הכאב שלו ביער, מבקש למצוא מזור לנפשו בכתיבת יומן אישי ולא מוצא. הוא זועק אל ה' מקירות נפשו על חייו העלובים עד שמגיע לתובנה חדשה.

7 מערעה לאושוויץ ובחזרה // (תיעודי)

ישיבת חמ"ד אמי"ת כפר גנים, פתח תקווה לאחר 15 שנים בהם מחמוד, אב הבית בישיבת אמי"ת כפר גנים, היה אחראי על 'מאחורי הקלעים' של המסע לפולין של הישיבה, הוא מבקש לראשונה להצטרף למסע ולחוות בעצמו את החוויה המטלטלת.

13 ולתקן עוד פעם // (תיעודי)

אולפנת חמ"ד אורט נווה שרה הרצוג, בני ברק ההורים של חנה התגרשו לפני שלוש שנים. מאז כל האחים מפוזרים. האם המשפחה תצליח לשוב ולהתאחד?

8 סרט גמר // (עלילתי)

ישיבת חמ"ד אור תורה, נווה שמואל, אפרת זהו סרט רפלקסיבי בו עידן במאי הסרט מתקשה לסיים את סרט הגמר שלו. קשיים בעריכה, במשחק ובצילום מאיימים על הצלחת הפרויקט. יומיים לפני הבגרות הוא חייב לקחת אחריות ולהיכנס לעניינים על מנת להציל את המצב.

14 רועת צאן // (עלילתי)

אולפנת חמ"ד הללי לאומנויות, גבעת וזשינגטון רות היא תלמידה חדשה בכיתה ד'. ההשתלבות בחברה איננה פשוטה והבנות מערימות עליה קשיים ויוצרות סביבה דמוניזציה. אך רגע אחד של התבוננות כנה מביא אותן לראותה באור אחר.

9 אינושטיין 12 // (עלילתי)

תיכון חמ"ד אמי"ת הלל, רחובות בר נשלחת להתנדב במסגרת מחויבות אישית אצל ילד מתקשה ומגלה שהאתגרים מולם היא ניצבת אינם רק סיוע בפתרון תרגילים בחשבון.

// מורים שהשתתפו בוועדות המיון בשנת תשע"ט

- תמר אפרתי // מורה להפקה במגמת התקשורת בתיכון חמ"ד אמי"ת בנות במעלה אדומים
- ראובי קומר // מורה במגמת התקשורת בישיבת חמ"ד דביר בבית שמש
- רעות מלמד // מורה להפקה במגמת התקשורת באולפנית חמ"ד גילה בבית שמש
- עידית גיל // מורה להוראת הקולנוע באולפנית חמ"ד אור תורה אוריה בגוש עציון, באולפנית חמ"ד בנ"ע בראש צורים ובתיכון חמ"ד אור תורה בניס בירושלים
- חן גלון קליין // מורה להפקה במגמת התקשורת אולפנית חמ"ד הרב בהר"ן בגדרה
- לבנת אור זך // מורה להפקה במגמת הקולנוע אולפנית חמ"ד בנ"ע נריה
- דוד רות // מורה להפקה במגמת הקולנוע בכפר הנוער חמ"ד מקווה ישראל ובמגמת הקולנוע בתיכון חמ"ד ריגלר, נתניה
- רחל זבולוני // מורה להפקה במגמת התקשורת באולפנית חמ"ד אורות מודיעין
- רחלי גדות // מורה לקולנוע (עיוני) במגמת הקולנוע באולפנית חמ"ד אמונה לאמנויות בירושלים
- משה הרשטיק // מורה להפקה במגמת הקולנוע באולפנית חמ"ד נווה דקלים בניצן
- גילי לקס // מורה להפקה במגמת הקולנוע באולפנית חמ"ד צביה שדות נגב
- טליה פיש // מורה להפקה במגמת התקשורת באולפנית חמ"ד צביה הרצליה
- עדינה נגה כתריאל // מורה להפקה במגמת הקולנוע באולפנית חמ"ד אורט נווה שרה הרצוג בבני ברק ובמגמת התקשורת בתיכון חמ"ד הראל בחולון
- חן קליין // מורה להפקה בקולנוע באולפנית חמ"ד לבונה במעלה לבונה
- רבקה אימבר // מורה להפקה בקולנוע במגמת הקולנוע באולפנית חמ"ד בנ"ע אורות עציון בראש צורים ובמגמת הקולנוע באולפנית חמ"ד אור תורה אוריה באלון שבות

תודה לכל המורים הללו על תרומתם לכנס היצירה הצעירה בבחירת הסרטים שעלו לגמר. אנו מודעים למאמץ הנדרש כדי לפנות יום ולהגיע לירושלים. אך אין ספק שיש בכך למידה רבה והשפעה גדולה על איכות סרטי הגמר של תלמידי ברחבי הארץ.

// תחרות תסריט יהודי לשנת תשע"ח

מנחי התחרות בשנת תשע"ח: **איתיאל בן חיים**, תסריטאי
ענת עיר שי, תסריטאית

- התסריטים הזוכים במקומות ראשונים:**
- תזכרי אותי מחר** // אולפנית חמ"ד אורות מודיעין
- תחיית המתים מניין?** // ישיבת חמ"ד שעלי תורה, בית שמש
- איינשטיין 12** // תיכון חמ"ד אמי"ת הלל, רחובות

- התסריט הזוכה בציון לשבח:**
- אמת או חובה** // אולפנית חמ"ד צביה, ירושלים

// תחרות תסריט יהודי לשנת תשע"ט

(מתקיימת בכנס ה-22 ליצירה צעירה בחמ"ד, תשע"ט)

- מנחי התחרות בשנת תשע"ט: **יעל רובינשטיין-ניצן**, תסריטאית
ענת עיר שי, תסריטאית
- חברי ועדת השיפוט: **אלעד חן**, תסריטאי
פנינה גפן, תסריטאית ועורכת ספרות
- מרכזת התחרות: **אור מנחם**, מדריכה ארצית להוראת הקולנוע בחמ"ד

// בתי ספר ששלחו סרטים לתחרות היצירה הצעירה תשע"ט

מחוז דרום

אולפנת חמ"ד צביה, אשקלון

מחוז התיישבותי

אולפנת חמ"ד נווה דקלים, ניצן

ישיבת חמ"ד אור תורה, נווה שמואל, אפרת

אולפנת חמ"ד צביה, שדות נגב

אולפנת חמ"ד הרב בהר"ן, גדרה

אולפנת חמ"ד הללי לאומנויות, גבעת
זושינגטון

אולפנת חמ"ד אור תורה אוריה, גוש עציון

מחוז חיפה

אולפנת חמ"ד אמונה אלישבע, פרדס חנה

מחוז ירושלים

אולפנת חמ"ד קריית ארבע

אולפנת חמ"ד בנ"ע ראש צורים

ישיבת חמ"ד קריית חינוך, בית שמש

אולפנת חמ"ד בנ"ע אורות מודיעין, מודיעין

אולפנת חמ"ד אמית נגה, בית שמש

אולפנת חמ"ד גילה, בית שמש

אולפנת חמ"ד לבונה, מעלה לבונה

תיכון חמ"ד אמית בנות, מעלה אדומים

ישיבת חמ"ד קול מבשר, מבשרת ציון

ישיבת חמ"ד שעלי תורה, בית שמש

אולפנת חמ"ד עפרה

מחוז מנח"י

אולפנת חמ"ד אמונה לאומנויות, ירושלים

ישיבת חמ"ד נעם, ירושלים

מרכז

ישיבת חמ"ד נחל יצחק, נחלים

אולפנת חמ"ד צביה, רבבה

אולפנת חמ"ד צביה, רחובות

ישיבת חמ"ד צביה אלישיב, לוד

תיכון חמ"ד אמית הלל, רחובות

נתיב האולפנה חמ"ד, ראשון לציון

אולפנת חמ"ד אמית, גבעת שמואל

תיכון חמ"ד פלך, קריית עקרון

צפון

ישיבת חמ"ד אורט, טבריה

תל אביב

ישיבת חמ"ד בנ"ע קריית הרצוג, בני ברק

אולפנת חמ"ד למדעים ואומנויות
נווה שרה הרצוג, בני ברק

ישיבת חמ"ד לאומנויות ולמדעים בר אילן,
תל אביב

ישיבת חמ"ד אמית כפר גנים, פתח תקווה

// מעניקי הפרסים

פרס ראשון לסרט העלילתי // המכללה האקדמית הרצוג, גוש עציון

פרס ראשון לסרט התיעודי // ערוץ 20

פרס הצילום // וידאו גרפיטי

פרס חביב הקהל של תלמידי המגמות על שם אורי אורבך ז"ל // 'הגולה', פתח תקוה

פרס העריכה // בית ספר לקולנוע 'מעלה'

פרס לסרט החברתי // הקרן על שם בילוי-ה מעוז לחינוך חברתי ערכי

פרס הגולשים של שם אדיר זיק // ערוץ 7

// חברי ועדת השיפוט

מירי בוקר // מרכז המסלול לוידאותרפיה בבית הספר לקולנוע מעלה, במאית ויוצרת

ד"ר אדם צחי // חוקר, מרצה לקולנוע במכללה האקדמית הרצוג, כותב יחידת הלימוד
הווירטואלית בקולנוע וזהות יהודית למשרד החינוך

שי ולדמן // מרכז המסלול לתקשורת במכללה האקדמית הרצוג, מדריך ארצי לשעבר
בתחום הוראת התקשורת במשרד החינוך, מינהל החינוך הדתי

// צוות ההדרכה של לימודי תקשורת וקולנוע בחמ"ד

אור מנחם // מדריכה ארצית להוראת קולנוע (תאוריה)

יהודה ויטלזון // מדריך ארצי להוראת תקשורת (תאוריה והפקה)

טל טביומי // מדריכה ארצית להוראת תקשורת וקולנוע (הפקה)

יוני עמיצור // מדריך ארצי להוראת תקשורת (תאוריה)